

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. IV.

ZAGREB, 25. PROSINCA 1949.

BROJ 53

SKROMNOST MAJKE UČITELJEVE

Soeta Misa i
Bl. Dj. Marija

Betelemskim je poljanama odzvanjalo radosna pjesma: »Slava Bogu na visini, i na zemlji mir ljudima dobre volje«. A pastiri, koji su čuvali noćnu stražu kod svoga stada vrlo se prepadoše. Ali im Andeo reče: Ne bojte se! jer gle, javljam vam veliku radost, koja će biti svemu narodu; jer vam se danas rodi Spasitelj, koji je Krist Gospodin, u gradu Davidovu. I eto vam znaka: Naci ćete Dječete povito u pelenice, gdje leži u jaslama. A Marija je čuvala sve ove događaje i razmišljala o njima u svom Srcu. Tako je Ona radila kad jaslca i poslije u Nazaretu. Pa i u vrijeme javnoga djelovanja Isusova.

I doista se Marija nije priključila pobožnim ženama, koje su pratile Isusa i Njegove učenike na Njegovu učiteljskom putu i brinule su se za njihovo održavanje. A zašto Ga nije pratila? Nepravdno bi bilo, kad bi netko kazao, da Ona nije imala razumijevanja za zvanje svoga Sina. I zato da Ona nije pratila na Njegovim putovanjima po Palestini.

Isus je naglašivao narodu i svojim protivnicima svoje nebesko i božansko podrijetlo. Kao i to, da je On Sin Božji. Zato je trebalo, da Njegovo zemaljsko podrijetlo i Njegovo zemaljsko srodstvo stupi u pozadinu. Osim toga, kad bi Marija bila uz svoga Sina, onda bi i Ona sasvim sigurno bila ovučena u borbu, u kojoj je Isus stajao. Onda bi se i na Nju osnila i zavist i ljubomora i zloća, koja je udarala i Njezina Sina. Ovo pak trpljenje i ponižavanje htio joj je Isus prirediti.

Marija stoji pred nama kao utjelovljenje najplemenitijeg ženskog dostojanstva i majčinstva. I zbog toga si Je nikada ne možemo zamisliti uz onoga Učitelja, koji je bio borac.

Marija je bila službenica Gospodnja. Prepoznata i prečudna, da istupa pred mnoštvom i da kaže: »Ovaj Čudotvorac, ovaj Bog-čevjek je moj Sin«.

Nadalje ne smijemo zaboraviti, da je Spasitelj tražio od svojih Apostola i učenika, da se odreknu obitelji. Stoga je bilo dolično, da i On u tom predlaže dobrim primjerom.

Ali uza sve to je On kao Učitelj i kao Bog-čevjek poslušni i ljubazni Sin. On brani dužnost i obvezu čestvite zapovijedi Božje pred farizejima. Oni su naime proglasili za svetitiju i važniju dužnost da se prinose hramske žrtve i daju hramski porez, nego li je ljubav i briga djece za svoje roditelje. A On uči, da je najprije briga i staranje za roditelje, a onda dolaze podavanje u hram. Tako govori Sin Marijin, On daje Bo-

gu, svome nebeskom Ocu, što je Božje, ali i Majci, što je Majčino!

Kad je Isus svečano ulazio u Jerusaleml, Majka Božja nije uz Njega. Nije uz Njega, kad Ga slave. Ali je uz Njega, kad drugi nisu uz Njega. Kad se treba za Nj brinuti i s Njime trpjeti. Ona je uz Njega u siromašnoj Stalici, da Ga povija i čuva od zime. Ona je uz Njega kad bježi u Egipat, da Ga materinjom ljubavi prati. Ona je neprestano uz Njega, kad se treba za Nj brinuti u vrijeme Njegova djetinjstva. Ona plače i traži Ga, kad se izgubio u hramu. Ona je uz Njega, kad nosi svoj Križ. Ona se s Njim uspinje križnim putem do Golgote. Ona je uz Njega, kad visi i umire na Križu. Sada je među ženama, kad treba da s Isusom trpki. Pokrila je glavu udovičkom koprenom. Satrvana od boli naslonila se na ruku Marije Magdalene i Ivana, ljubimca Spasiteljeva. Sad je uz Isusa, kad se više nitko od vjernih srdaca ne vara, da je On Sin Božji. Sada je uz Njega kad više nijedno nevjerno srce ne može biti tvrde i okrutnije prema Njemu, nego li su oni, koji Ga nevinu na Križ pribijaju.

Na podnožju Križa stoji tri sata velika Majka. Ona s pravom može, da govori s majkom Tobijinom plačući nepresušnim suzama: Ah, ah, moj Sine! Zašto smo Te poslali u tuđu zemlju. Ti svijetlo naših očijal Ti potpore naše starosti! Ti utjehe našega života! U Tebi je naša nada. Tebe nijesmo trebali poslati od nas! (Tob. 10,4,5). Tako je mogla govoriti Gena, koja je slušala i osjećala svaki udarac pribijanja Isusova na

Križ. Šušala je poruge i ismjehivanja neprijatelja Njegovih. Teško disanje svoga beskraino mučenoga Sina.

U Sv. Pismu čitamo, da je Agara, istjerana iz šatora (kuće) Abrahama, pobjegla u pustinju i kad joj je Sin Ismael izdisao, položila ga u sjenu jednoga drveta i okrenula lice od njega govoreći: »Ne mogu gledati smrt sinova«. I Sara, žena Abrahamova, nije bila na brdu Morij, kad je njezin sin Isak trebao biti žrtvovan.

Marija pak, junačka Majka, Kraljica mučenika, sa sedmerostrukim mačem u Srcu, bila je prisutna kod smrti svoga Sina i dijelila je s Njime neizrecive boli. I doista je bila velika kao more Njezina bol i silna kao vatra Njezina majčinska ljubav. A nije bila ni manja ni slabija djetinja ljubav Umirućeg Spasitelja prema Njoj. Ustede strašnih tjelesnih i duševnih boli, poruga i ismjehavanja farizeja i židovskih svećenika, u vrijeme strašne napuštenosti misli Isus na svoju Majku.

Onda, kad Ga opkolila osveta i mržnja stavlje slavlja, kad Bog Otac nije imao ni riječi ljubavi prema Sinu svomu, tada daje Sin Marijin dokaz najnečistije ljubavi prema svojoj Majci. Svojim žednim i išušanim ustima govori: »Ivane, evo Ti Majke« (Iv. 19,27). Brini se za Nju. Čuvaj Ji Časti Je. Ljubi Je kao što sam Ja ja ljubio.

O nikada, nikada nije bilo bolje majke od Marije i nikada boljega sina od Isusa.

Rodio se Isus

Vjokovima čekali smo Tvoj dolazak, Isuse, Sine Božji, i Proroču svu naviještali ovu svetu noć, kada u čovječjem liku sišao si na zemlju. Griješi i nevolje izgrizali su naša srca u prstosi, koju nije obavljala Tvoja bludina. Zazivi i prošnje nebrojnih ljudskih pokoljenja uzdrali su nesobama svoje boli, a Ti dolaziš da svojim milosrdnim pomogneš zalutalima, da svojom ljubavlju obraduješ sirote. Dolaziš kao siromah, neprepoznat u velikome času, a donosiš svu utjehu i svu sreću, koju možemo naći u ovome svijetu i u kraljevstvu Tvoje mira, u vječnosti.

Isuse, Spasitelju čovječanstva, nali očevi u dalekoj prošlosti nisu bili pripravnii, da Te prime, kad si pokucano na njihova vrata. I ondoda, u mišnji stoljeća, u svima danima, koji sviču i nestaju nad ljudskim rodom, čekamo Te, Isuse, da se rodiš u našem srcu, kadoda dolaziš, mnogo puta Te ne prepo-

znamo. Priznajemo, krivi smo i spurtani slabošću i neznanjem, možda zato, jer se plašimo ozbiljnosti Tvojeja poziva, možda zato, jer kukavički strepimo pred Tvojinm križem, kojega nosi na čitavu svome putu na zemlju. Ne prepoznajemo Te, jer puštaš, da samii svojom voljom gradimo i rušimo svoj život. Ne prepoznajemo Te, jer su naše od mnogo puta pune blještavih prividenja onakove sudbine, u kojoj nema mjesta trpljenju za Tebe.

I ipak, Isuse, čekamo Te velikom čežnjom i u ovoj svetoj noći, kada se opet otvara nebo, da andeoskom pjesmom pozdraviš Tvoje rođenje. Čekamo Te, čodni Tvoje ljubavi, koja se je drotinjske betelemske Stalice širi čitavim svijetom. Molimo Te, probudi u nama vjeru i radost dobrih pastira, koji se Tebi pokloniše sa skromnim svojim darovima. Udi u naše domove, blagoslovi naše djela i naše puteve.

Štetan i veselo Rašit

Svim suradnicima, pretplatnicima i prijateljima šel
Uredništvo i uprava »GORE SRCA«

»Dječice nam se rodilo i...
Šta nam je darovan (Iv. 9, 6). Pjevajte Gospodu pjesmu novu, jer učinili divne stvari« (Ps 97, 1).
Ulas 7 druge sv. Misa na Božić

»Tko blaguje tijelo moje... ostaje u meni i ja u njemu. Sv. Luka 13, 17. (Dj. 14, 17. 21. »Svi su oni i kršćani bili postojani... a Marjom... u lomljenju hljeba i u molitvama... t. j. kod sv. Mise i sv. Prčest. Kršćani su gledajući svaki dan kod sv. Mise bl. Dj. Mariju ne Nju se toliko privikli, da su Je, kad je blaženo umrla i bila dušom i tijelom uznesena na nebo svakog dana spominjali u sv. Misi.

I doista, Marija se ne da odjeliti od sv. Mise. Obrud sv. Mise sav je sprepleten spominjanjem Bl. Dj. Marije i to u sva tri bitna dijela, dapače i u pripravnom dijelu t. j. u katekumenskoj Misi. Svete Mase nema, reči: smo prije, bez »Konfiteors t. j. bez skrušena ispo- vjedanja grijeha. Gle, u toj nužnoj pri- pravi spominje se Bl. Dj. Marija dva puta. »Ispovjedam se Bogu svemogućem, i odmah si jedi: »Bl. Marij vuzda Djevice... i opet: »Zato molim Bl. Mariju vuzda Djevice... i t. d. Kad svećenik molit Bl. pjeva »Credo... »Vje- rujem«, u kojem su redom naznane temeljne istine naše svete vjere, kad riječi: »I utjelovi se (Sine Božji) po Duhu Svetom od Marije Djevice i čovjekom postade...« — pokleknu do zemlje sve- ćenik i vjernici u znak poklonstva Bogu Sinu, koji je porodi našega spasenja poš- tao čovjekom na taj način, da je bio po Duhu Svetom začet i rođen od Bl. Dj. Marije. Ie da ujedno iskazemo dužno postovanje Di Mariji kao Majci našega Spasitelja.

Sv. Crkva ne usuduje se da u sv. Misi izvešti prikazbu žrtvenih darova t. j. kruha i vina, a da kod toga ne sudjeluje: Bl. Dj. Marija. Svećenik molit kod pr- kazbe: »Primi, sveta Trojice, ovaj pri- nos na spomen Isusa Krista... na čast Bl. Marije vuzda Djevice... Rodi naš- svetlog Sina t. j. kod pretvorbe, kad se na žrtveniku zbiva na nekruni način samo žrtvovanje, kruh se naime pret- vara u presv. Tijelo Isusovo, a vino u njegovu krv. Kriv sudjeluje Majka Božja Marija. Svećenik naime molit: »U zjednitelj budući sa svetima... i spom- en postajući ponajprije slavne vuzda Djevice Marije, Roditeljice Boga i Gos- pod na našega Isusa Krista...« onda svećenik polaže obje ruke na žrtvene darove i izgovara riječi pretvorbe: »ovo je Tijelo moje... ovo je kateš Krvi moje« Marija je bila prisutna, kad se Isusu na Križ podignu žrtvovao krvat- nim načinom Prisutna je i sada u sv. Misi, kad svećenik podize presv. žrtvu pod prilikom kruha i vina u katešu Ni treći bitni di sv. Mise t. j. Prčest ne odigrava se bez sudjelovanja Bl. Dje- pe, Majke Isusove. Svećenik da se pripravi na blagovanje žrtvenog Jaganjca, molit ili pjeva divnu molitvu »Obe naš«. Na posljednju prošnju: »Nego zbavi nas odaziva, koju nadodaju vjernici, nadov- ezuje svećenik ovu prošnju: »zbavi nas, molimo, Gospodine, od svih zala prošastih, sadašnjih i budućih... i odvještovanjem Bl. i slavne vuzda Dje- vice — Bogorodice Marije — podaj ml- lostivo mir u naše dane, da budemo vuzda od grijeha slobodni. Iza toga blaguje svećenik presv. Tijelo i presv. Kriv Isusa Krista, a daje ih blagovani i vjernicima dušj za hratu.

Djetešce Isus

Godina Kristova rođenja

Molitva u svetoj Noći

Ovih će bolnih dana odjeljati po našim gradovima i selima ona poznata pjesma: »Radujte se, narodi, kad čujete glas, da se Isus porodi u blazini čas. Svaki narod (u), čuj! I k Betlehemu pristupajte!... Zdravo mali Isuse, koji sad nas pobodi! Tebe sav puk uzniše, nas u slavu vodi! Ti Sveto Tvoje rođenje bilo svim na spasenje!»

I pravo veli ova pjesma: I Andeo je nasrećivao pastirima na dan rođenja Isusova: »Javit ću vam, veliku radost koja će biti svima narodu; jer vam se danas rodi Spasitelj, koji je Krist Gospodin, u gradu Davidovu (Betlehemu). (Lk 2, 1-14). Dakle se ta radost događa u Betlehemu. U nj je siošaj taj radostno očekivani Kralj. Ali Betlehem je premašeno mjesto za tako velikoga Kralja. I čovjek bi mislio, da je za onoga Kralja, koji je donio veliku radost svemu svijetu, u Betlehemu kakova znamenita i bogata palača, kao za iniji ostatak kraljevskih vladara. Ali to nije bilo tako.

Još i više. Djete Isus je bilo veliki siromak na nije našlo prostora ni u prenoćištu ni u gostionici. Ni građani grada Betlehema Ga nisu htjeli primiti. I Njegova je zalovna Majka bila prisiljena da se skloni u napuštenu štalu. Kamo se sklanjala stoka za nevremena. I tu u jednom kutaču je našla zakloniti se i eto vam znak! Načete Djeteta počivati u poljenici, gdje leži u jaslicama. (Lk 2, 12-14).

Kako li se pojavljuje Bog ovom rođenju? U Starom se Zavjetu uvijek pojavljuje u veličanstvenim i strašnim pripovjesticama. Oni, koje je postao sve ni pod čarom, u strohoženjanju su ostivali: »Ujetez reme! Boga smo vidjeli! (Sud 13, 22). A danas se pojavljuje u obliku djeteta: »Nae čete Djetetae.

Ali to Djetetae nije jednako dieet velika, oko kojih se skupljaju čuvari i velika posluža. I kad bi to bilo, a usto i zlatna kolijevka to bi udaljavalo siromašne ljude. Zato se i pokazuje poit u siromašne poljenice i položeno jaslice: »Djetetae goviti u prstima, gdje leži u jaslicama. Ali te su jaslice pune rouke.

Dijete me Isus uči, da bježim pred lipraznim častima, koje oboji čovječji duh tako rado i sirašćenom traži.

Dijete me Isus uči, da prezirem proznanja i prevarena dobra za kojims se znamo naša čast i čast naših roditelja.

Dijete me Isus uči, da zabravljamo i trpijenje treba da kroti naše tijelo, protivnika naše krasti i savršenosti.

Dijete me Isus poziva da budem pripreat, da savijam svoje pouzdanje u Volju Božju. Da težim za nepriznavanjem, samotnom i siromašnim životom.

S poštovanjem priznam te nauku od Djeteta Isusova. I spremam da u svoje srce ier mi ih daš ljubav Isusova.

Ta me je ljubav Djeteta Isusova najvećma ganula. Jer što je drugo nego ljubav mojeg Boga, koja je od vijeka pripravljena, a sada se u svetoj noći ostarila. Plod je te ljubavi i onaj ukaz carev, zbog kojera je sveta Očelna morala ostaviti svoje toplo domaćo ognjište i poći u Betlehem, da se ondie raspisu. I ona zavljepljenost stanovnika betlehemskih, koji ne daju skloništa Siromakom, sakritom u krilu matricom. I ona bladna noć u kojoj se rodi Isus, i ona betlehemska štala. I siromašne poljenice i jaslice. Sve sve je to ljubavi prema meni.

Ie ljubavi prema meni zaagnuo se On Djetete Isus, koji odsječe vječnog zlatna, siromašnim i krhlim ljudskim tijelom. Jer moje će ne bi inače moglo podnijeti slaj Njegove slave. A osjećam potrebu da se približim svomeu Bogu. Da Ga gledam. Da Ga slušam. Da Ga se dočujem. Da Ga zagriim. Da Ga uživam barem u čara Njegove vidljive prilpodihe kao nagrada za svoje dugo i 2-ino čekanje.

I ljubavi prema meni Djetete Isus osudio je sam sebe na siromaštvu, premda je svatko od nas, a posebno Moje srce se tako rado priviže na zemaljsko blago. Neka gleda siromašno Djetetae i razumije, da je sve to premda, a da bi bilo vrijedno, da se za to priklipiti. Neka se nauči od Djeteta Isusova, da su oni najviše napunjeni nebeskim blagom, koji su lišeni blaga ovoga svijeta.

I ljubavi prema meni Isus kao Djetetae počinje svoje trpijenje, premda

Bože, ... Blegdan rođenja Kristova. Svako kršćansko srce danas nekako vrselije kuca. A se, Crkva pleva u danšnjem boguštiju. Svjetlost je danas zaježati nad nama; jer nama je rođen Gospodin. On, koga su vijekovi željno očekivali. On, za kojim su pokoljenja uzdizala... danas je rođen. Andeo je u ovoj svetoj noći javio pastirima: »Javit ću vam veliku radost, koja će razveseliti sve narode; jer noćas vam se rodio Spasitelj!»

Ie li ovo samo lijepa priča ili povijesna istina? Je li Isus Kr št zaista povijesna osoba ili je sve ono, što Evanđelje o Njemu govori, samo mitška legenda (priča)?

Sveto Pismo je prvi i najglavniji: povijesni izvor za Isusov život. Ali iz Sv. Pisma nirom i poganske i židovske izvore, koji nam govore o Isusu.

Rimski povjesničar Tacit pise 116. g. u svojoj knjizi »Annales»: »Ovo ime (kršćan) potječe od nekog Krista, kojega je za carevanja Tiberija dao na križ razapeti upravitelj židovske zemlje Pomeje Pilat.

Židovski povjesničar Josip Flavije pše u svom djelu »Starine« (napisane 93. do 95. g.) »Veliki svećenik Ana dao je dovesti pred svoju sudačku stolicu Jakova brata Isusova nazvanog Krista« (Brat se kod Židova zvalo svaki blizak rođak). A na drugom mjestu u »stoj knjizi« pše: »U to vrijeme života Isus, uman čovjek. Činio je izvanredna djela. Na tužu: naših odličnika dao Ga je Pilat na križ pribiti.«

Svetenje je napisae za cara Hadrijana (117. — 138.) povjest cara Klaudija (41. — 54) ga u glavi 23 piše: »Židove, koji su se uslijed podbađaja Krista stalno bunili, istjerao je iz Rima.«

Plinije Mlađi (61. — 114.) poslan od cara Trajana u pokrajinu Bitunju u Maloj Aziji, da prikupi podatke o kršćanima (g 117. — 113) piše: da se kršćanin u određeni dan skupljaju prije zore i pjevaju pjesme Kristu kao Bogu... Dakle iz Sv. Pisma najodličniji povjesničari onoga doba govore nam o Isusu, je li međutim moguće odrediti godinu Kristova rođenja? Povijesni izvori ne se spominju, ali Sv. Pismo u vezi s Kristovim rođenjem i djelovanjem spominje povijesne činjenice, na temelju kojih je tu godinu moguće odrediti.

Iz Evanđelja sv. Luke i sv. Mateja se vidi, da se Isus rodio za vladanja kralja cara Augusta dok je Herod bio kralj židovski, i za vrijeme, dok je trajao popis puštanstva, koji je naredio car August. Prema tome Evanđelisti stavljaju rođenje Kristovo u točno od-

ređeni vremenski okvir. Kako su u doba Isusova rođenja Rimljani vladali Palestinom, mi ćemo se ovdje služiti rimskim račnom brojenja godina t. j. rimskom erom (r. e.), koja je počimala od građenja Rima.

Car August je vladao rimskom carstvom od 729. do 764. godine rimske ere. Prema već spomenutom židovskom povjesničaru Josipu Flaviju Herod je bio imenovan židovskim kraljem 714. zaježio je na prijestolu 717. a umro je 751. g. rimske ere. Prema tome Isus se mogao roditi u vremenskom razdoblju između 720. i 751. g. rimske ere. Međutim, da bismo mogli odrediti ne samo vremensko razdoblje, nego i godinu Isusova rođenja, moramo se poslužiti još jednim podatkom iz Evanđelja sv. Luke. U opisu Isusova krštenja na Jordanu sv. Luka spominje, da je sv. Ivan krstio Isusa petnaeste godine vladanja cara Tiberija, te da je sam Isus imao tada oko trideset godina. Iz povijesti znamo da je car Tiberije, kao suvladar Augustov, počeo vladati 764. g. r. e. Prema tome Isusu je 779. g. rimske ere bilo oko 30 godina, jer kada broju 764. dodamo broj 15 dobijemo broj 779. Ako sada od broja 779. odbijemo 30 dobit ćemo 749., i to bi bila godina Kristova rođenja. Ali, kako sv. Luka kaže, da je 779. g. Isus imao oko 30 godina, znamo uzeti kraj 748. odnosno početak 749. godine rimske ere. Kada uz ovo znamo, da je car August izdao svoju naredbu o popisu puštanstva 748. g. r. e. i kada znamo, da su tadašnje prilike bile takve, da se ovakvo krupan posao, kao što je popis puštanstva, nije mogao ni pripremiti ni obaviti u kratko vrijeme, već je morao godinama trajati, onda nam i evanđelski podatak o početku puštanstva dokazuje istinitost i točnost našega računanja.

Iz svega ovoga vidimo, da je povijesna ličnost Isusa Krista utvrđena. Poganski, židovski i kršćanski povijesni izvori nam a to svjedoče. A za to nam svjedoči i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti. Gospodar po, vijesti: svako pojedino vijeka, gospodir svijetlosti i točno ustanovljena godina Kristova rođenja. Mi smo istina u to uvijek vjerovali. Ali, mi smo isto tako uvijek vjerovali, a danas vjerujemo još čvršće i stalnije, da je Isus Krist kao Bog-čovjek ne samo povijesna osoba, nego i gospodir povijesti.

BOŽIĆ

25. XII. 1949.

Sv. Misa početna ovaiko: Dijete nam se rodilo i sin nam je darovan. Na svojem ramenu nosi znak svoje vlasti, a njegovo je ime: Andreo velikoga svjetla. Pjevalite Gospodinu pjesmu novu, jer učili divne stvari!

Epitafija kod prve Mise glasi ovaiko (Luka 2, 11—15): Predragi Milost Boga našega Spasitelja objavila se svim ljudima učiti nas, da se odrečemo bezbožnosti i svjetlovinj lajla, te da živimo na ovom svijetu izrješno i pravedito i pobožno, i čekamo blaženou nadu i doznaka velikoga Boga i Spasitelja našega Isusa Krista. On sebe daje za nas, da nas odtkupi od svakoga bezakonika i da sebi ostavi izabrani narod, koji revnuje oko dobrih djela. Ovo govori i početi u Isusu Kristu Gospodinu našem.

Sv. Eevandjelje kod prve sv. Mise (Luka 2, 1—14) glasi ovaiko: U ono vrijeme izide naredba cara Augusta, da se izvrši popis svega svijeta. Ova je prvi popis ik izvršen, kad je Kvirin upravljao Sirijom. I polazili su svi da se javu u svoj grad. Tako i Josip iz grada Nazareta u Galileji pođe sa svojom zaručnicom ženom Marijom, koja je bila trudna, javiti se u Judeju, u Betlehem, grad Davudov, jer je bio iz doma i porodice Davudove. Kad su bili ondje, dođe joj vrijeme da rodi. I rodi svoga prvorođenca, i povi ga u pelene i položi u jase. Jer nisu imali mjesta u gostionici. A bili su u onom kraju pastiri, koji su bdjeli i strahali noću nad svojim stadom. I stade do njih andeo Gospodnji i objaša ih Božja svjetlost i

Sv. Stjepan

26. XII. 1949.

Sv. Misa početna ovaiko: Sjedeše knezovi i dogovoraše se protiv mene, i zločinu me progolise. Pomozi mi, Gospodine, Bože moj, jer se Tvoj slučaj vjezbao u Tvojin opravdanosti. Blago onima koji su čista života, koji hoće u zakonu Gospodnjem.

Mjerio Feštianče čita se iz Djela apostolskih (8, 1—10 i 7, 54—59): U one dane Stjepan puni milost, i jakosti čelno je među narodom velika čudesa i znakove. Tada se dignu da se prepriču sa Stjepanom neki iz zbornice, koja se zove libertnaca i crenaska i aleksandrijska i od onih, koji su bili iz Cilicije i Azije. A ne mogolše odoljeti mudrosti i Duhu koji je govorio. Kad su to čuli, klopili su od srdžbe u svojim jezicima i kerpajili zubima na njega. A Stjepan, pun Duhā Svetoga, zagleda se u nebo i vidje slavu Božju i Isusa, gdje stoji a desne Božje i reče: Evo, vidim otvorenou nebo i Sina čovječjega, gdje stoji a desne Božje! A oni vičući svim glomom začepi svoje uši i svi zajedno navale na njega. Izbaciv ga iz grada i kamenovaše, a svjedoci odloživ svoje haljine da nogu mladića, imenom Savla, i kamenuju Stjepana, koji je završio i govorio: Gospodine Isuse, primi duh moj! Pade zatim na koljena i glasno zavika: Gospodine ne uzmi im ovača za grijeh! I kad to reče, usnu u Gospodinu.

U sv. Eevandjelju (Mat. 23, 34—39) Isus progolse progolse apostolima i propst Jeruzalema: «U ono vrijeme reče Isus književnicima i farizejima: Evo ja sam šaljem proroke i mudrace i književnike, a vi ete jedne od njih ubijati i raspeti, a druge bitčevati po svojim zbornicima i progoliti od grada do grada, da na vas dođe sva pravedita krv, koja je prolivena na zemlji od krevi praveditoga Abela do krvi Zaharije sina Barahitina, kojega ubiste između hrama i oltara. Zaista vam kažem: Sve će te doći na ovaj narastaj, Jeruzalema, koji ubijaš proroke i kamanujej one, koji su ti poslani! Koliko sam puta htio skupiti tvoju djecu, kao što kvećica skuplja svoje piščice pod krlja, ali ti nijesi htio! Evo, ostat će vam pusta vlaš kuća, Jer kažem vam: Ovdas me ne čete vidjeti, dok ne rečete: Blagoslovljeni, koji dođi u ime Gospodnje!»

vrio se prostradile. A andeo im reče: Nemojte se bojati! Evo javljam vam veliku radost, koja će biti za sav narod: U Davudovu gradu vam se danas rodio Spasitelj, koji je Krist Gospodin. I evo vam znak: Naći ćete dijete polvijeno u pelene i položeno u jastike. I najednom se s anđelom nađe mnogo nebeske vojske, koja je hvalila Boga riječima: Slava na visini Boga i na zemlji mir ljudima dobre volje.

Kod druge sv. Mise čita se Eevandjelje (Luka 2, 15—20): U ono vrijeme pastiri rekohu jedan drugome: Pođimo do Betlehema da vidimo, što se dogodilo, kako nam je objavio Gospodin. Pođu žurno i našu Mariju i Josipa i dijete, gdje leži u jaslama i kad oni dođu, vidjela i uvjerije se o tom, što im je bilo rečeno o ovom djetetu. I svi, koji su čuli, divili su se onomu, što su im kazivali pastiri. A Marija je sve ovo pamtila razmišljajući u srcu svojemu. I pastiri se povratih slaveti Bogu za sve, što su čuli i vidjeli, kako im je bilo kazano.

Samo da vam je bilo vidjeti današnje jutro! Nebo je bilo vedro kao djetinje oko. Zrak se plavio. Ah, ah, što se sve promjenilo od sinos! Vjerujte mi, oradnja su bila prepelena finom svilicom habljeg ljeta. Djetelna posuta bjedom ocaikalom Travke obušene u kristalnu odjeću. Krovovi su pobijeli, a nad svakom baricom sjalo se tanko staklo leda. Jutaranje je sunce osvjetlilo bijelo i plavo jutro. Bilo je tako tiho, svečano i radnosno, — a zamirisalo je snijegom. Izbjedile slike iz djetinjstva ganule se iz zabrcava. Za nečim toplim, dragim, davno prošim, čeznula je duša.

Prečevore mi, iznenada pada napamet bakā Kaja. Dugo je nisam vidjela. Čitavo ljeto. Trebalo bi k njoj skočiti, jer bakā Kaja — on već vidjet četel — Kad je sunce kralji zapadu, pošla sam k njoj. Misla sam je u kuhinji. U kuhinji je mislila na šutu, pecuau bundevu i na kudelju. Bakā je Kaja skinita očale, i namijala se, kad me je opazila. «Uvijek faljenje odgovorilo je na moj pozdrav, i zaplata me za zdravlje svih ukucana. Penudila me pečonom bundevom, a kada sam sjela do nje na tronozak, a ona opet prihvatila pranje, rekla je:

- «Ajd, da znam, zašto si došla»
- «Da vas vidim, bakā Kajo»
- «Ja ništa drugo»
- «I za ono drugo»
- «Da ti pripovidam»
- «Ja mi pripovjedate»
- «Tu, cure, pa odakle već da smisljam? Znaš li, da sam ostarila i da poia izlapias»
- «Ništa zato. Samo vi pričajte»
- «Baš si kō dila. Zaintačli jedno te jedno. Sta će ti? Bilo — prošlo»
- «Ne smeta. Samo vi pripovjedajte»
- «A od čega? Kad si već napala»
- «Pripovjedajte, bakā Kajo, kako je bilo na Badnjak, kad ste bili mladi»
- «Na, Božić? Lipo. A kako? Čekaj, da se malo sitem»
- «Neko je vrijeme šušnje prale. I mačak je porod onaj šta zadovoljno proe. Tada je — je neznam zašto — natakla očale, i stala se sjećati»
- «Nije to bilo nekad ko sada. Za Božić se trbalo priredit. I dušom i tlom. Čitav smo Advent osidrali: Božić dilačti. Plovi. I samo sridom, potkom i subotom. U te se dane niko nije smio okušiti masti, a kako li slanina ili kobasica»

Tuči bundevsko kreme, pa prošij kroz sito i zamisni rasol, pa prošij kroz sito i namisnjat, kada se sitim na svoj Molto, — a bili smo se tek uzeli te godinu, —

Božić mladi je onda bio i sražan. Malu, — moja svekrva, — pokolj joj duš, iznila prdij njega zamisnetog kupusa. Nije on volio ni mastan kupus, pa ne će da jede. On bi slanina, a ne smije, Pa se odvuko na lavan, odr se kumad slanina, i otiso na našu njivu, da prijemo čak pod slunom. Vidja, kako su onda dika pošli vasa roditelje! Al kuda smo ta otisli od onog, što si ti bila čuti!... Izjutra smo ranili, i žurili na zornce. Iz svake kuće, dj je bilo mladog svitka, čulo se danju pivanje!

Z nebes dojdose angeli,
pastirom su nazve- sti-li,
da se je ro-dil de-neska
kralj iz živo-ta De-vinskoga.
A - le - lu - ja, Božu hvala!

«Koga je Kralja rodenje vsadu svetu na zvelčenje; Koga su zvali prorok, patriarke su čekali. Aleluja! Zato, pastiri, tečete, vu Bellehem vi pojđete: to čudo ondo najdete, koje vsam ljudem poveče. Aleluja! Pastiri se svi zbirahu: med sobom se spominahu: «Pojmo, letajmo videti to čudo, ko se pripetilo! Aleluja! Kad lam veselo dojdose, Jezusa Mater najdohse; Detec u jaslch vidoh, kad kem se razveselise. Aleluja! «Verda te Jeruz, prošimo, Krutu poznimo molimo; Cuvaj nas Tvoje očičie za ljubav Tvoje Rodice! Aleluja! (Cithara, Zagreb 1757. str. 113—113)

Sjećanje na davne Badnjake

Pa se odvuko na lavan, odr se kumad slanina, i otiso na našu njivu, da prijemo čak pod slunom. Vidja, kako su onda dika pošli vasa roditelje! Al kuda smo ta otisli od onog, što si ti bila čuti!... Izjutra smo ranili, i žurili na zornce. Iz svake kuće, dj je bilo mladog svitka, čulo se danju pivanje!

Postan o' Arkendeo svet. Od Boga u grad Nazaret. Tako je iz dana u dan sve bliže dolazio Badnjak. Pravo je već počeo dan prije Badnjaka, u onaj dan, što su ga naši stari prozvali kološaj odnadj. Iz jutro, prije svanuća, duca se furila iz kuće u kuću. Gruno oni tako u kurnu, čuđu za vrata: «Vau! Ko-ko-ka, Ko-ko-ka, snila jele kolje! Ja, s mi ti darivamo jabukama, šljivama i orasima, kad je ima, a bilo je, vrući, vrući i u sraku! kod. To se da lešaj doire nose. Taj dan smo hranili i vad dečel putu, i to u obrađu, da ne biko žalke od kuće, i ne jdu u tode. Ni jedan čovjek ne bi sikve parizamo kame na kokoti! badnjak! Vrgovale se, da se s-kire iznešene tog dana iz kuće sraz kvore.

Na Badnjak su žena ispelele jutra krumpruša — bundevu, i svitko je od ukucana morao nju okušati, da se ne očuga. A onda se do večeri nije bilo ništa. Ko je bio baš jako gladan, odložio bi po malo badnje lepene, da iakša večer dočeku. Badnje se lopinja peklo po 3—4, i govedaru, i svinjari, i ovcaru, i pečurci. Na govedarstvo izradimo — kobajzali, ko da pčele po njoj lete, a u svinjarevu i odveću napravimo značevu. Govedar bi svoju ponio na pašu, pa je i marvi davao od ne. Nek se zna, da je Badnjak. Na Badnjak u jutro pravile su se i božice svite. Pravo ih je gaza kuće. Kod nas te to bile naš svekar. Sidne ih on prid šinjlu na tronozak, a prid njim na šinjli peknu krumpruša eanjlike rakije — oka vina. U vruću vodu spusti voak, da se otopi, pa ga onda lopi na vrućom površimo. Tri je svete pravice u časti sv. Trojstva. A dik on pravice mi sv od redaj guchemo, koji vina, koji rakije. Kadu, da se time čuva od grlobolje. Tko je bio lovac, u taj je dan isao u lov. A bilo je: komendile sa žandarmu i žurarinu lova, — al' opet, — Hlo seli večeru smo skinhali rano, i umijeli pod načvu u zapečak. A bilo je za večeru svega, — što se kaže: ko na Badnjak. Suve ribe, rasola, stakla siru, meda, šljiva, orasaka...

Netko od mladih... je bio na stanu u taj dan, ponio bi granu leške kubi i zatukio je za gredu u pročelju sobe. Na tu lešku svitko bi gaza kuće do potrovanje svite. Na tu gredu u pročelju kuće, pripilo bi gaza kuće svakog Badnjaka križić od voaka. Tako su se

brojale godine naših teinija. Čm bi se prv nračak hvatao, svi smo gledali da posao avrmo po svim i šitli, i da udimo u kuću, pa da bco kamo Badnjak. Kada je zarvonilo leto, i oganjilo Badnjak, gaza bi domo pred kucu slame u logovima. Sicam se, ko da je današ bio. Svekar spustu amogu, pšupa malo slame i oda oko ograjštu moluci se Bogo tiho, u sebi. Oni u nese svu slamu i čestita nam Božić: «Fajten Isus i Marija!» govorio bi.

«Castim vam bog, Božić i Bussova podočenje, da budete živi i zdravi. A mi vas odvećamo: «Viteki faljenje! Z v sražav bio dugo godina». Svi mladi bi skrošili i razbacali slamu po kući. Al je bilo gario, vke a berne i praš. Al, šta smeta, jedared je Badnjak a godni. Dica, — di ih ima, — a bilo je Boga fite, u svakoj kući, koplili su klar z slame i svitkoj kući, koplili su i gaza, kuće bi odrizo svitku s leške, i zapalio je na goraju klasovima. Kad gazu govuču svitku utakne u čoku sa šitim, mi mu mladi; ljubimo ruka. Prve večere ljub mo se i na mladi meridionov, al u lice. Od badnjih izvona do polnoću nako ne smije izpači iz kuće, ni u komporu, ni u štalu, — da ne bi lopovi u kuću do drugog Badnjaka. Zato smo oditi za polnoćku još po stanu u sobu donli, i poradali po krevetima: jer na Badnjak ne smije ušta u kući visiti. Znaš, to je, da ne vase pod godinom kobe, — da ne erka marva. Na Božić se nije smilo nita iz kuće pozajmiti, da se ne dovode u kuću. «Nestlo, i da iz kuće kome: ne počati, Kad sidnemo za večeru, — a lipo ti je, Bože dragi, bilo, — gori avča, veled se božično žito po tanjuru, što smo ga o svetoj Lucij potpalu, i svaki dan po malo zalivali mirisu kavane svu šitve, ošep i božično slama, pa svi, bismo mo veseli, svi prigodaju, svi su u večeri nekako bol, nego u obične dane. Pošli je prvog leta, svekar bi ugasio svitku, a mi svi pazi kuća č dim, jer na koga dim pde, umrit će dogodni. Pošli večere pivamo, razgovaramo i čekamo polnoćku. S pivom zvonom stanemo se spremati u crkvu. Očavi se u noći, buje se pucanje, p vanje, šamor, — ko i po dana. A u crkvi miline ti nevedenoi Trepti crkva od svitke, miruje na tamniam, pa kad lupnik zapiva «Gloria», cure radosno zapivaju: «Oj pastiri, morci začeljaje, — a i babe se umidaju, kao da su zabaravile da su ostarile, tako ti bude oko srca, da bi našvolja zaplakati od milja!

Virovalo se, da konji i marva divane ko ljudi, dok se čita polnoćka. Samo se mora tako k njima dočajati, da ne onjase čevička, a na šimolija Martinu je utik propovido, da se o polnoćki pripoznavaju vitičie, — I baš tome čia Martinu jedne jeseni preuklise krave. Nastavak na str. 4.

Rafael i Dječešce Isus

Rafael (Rafaele Santi 1483—1520), najveći slikar i zmajnik svih vjekova, načinio je oko pedeset Madona, slika Majke Božje a Božanskim Djetetom. Jedna je ljepša od druge. Jedna je dramsnija i bogatija bojom od druge. Ali sve najbogatije nisan jepele niti ljepote i čistoće Madonine niti ljepote i Božanstva čudnogog Djeteta. Slikanje presvete Djevice i Svevišnjega Djeteta je zapravo bila glavna zadaća Rafaelova života i djelovanja, kojim se on u prekratkom vijeku svoga života bavio. Zar je i mogao biti usvišeniji i idealniji predmet slikanja najmješnjeg i najvećega slikara?

Oči Rafaelovih Madona sad su utonule u studijno dječičkano držanje, sad se gube u vijugama (nazrešenim gledanjima) nebeskih svjetlova. Tako nam one govore o punini blaženstva i nebeskih tajna. Cijelo prikazivanje Madone, kako ga slika Rafael uzdiže nas i oćarava. On je slika ili kao prečistu Djevicu ili kao ljubljenicu Majku ili kao preobrazenu Svecicu.

Nije tekao naslikati Djeteta Isusa kao ljudsko djetete. Ali Ga doćarat kao božansko djetete sa Izraeljskim kislom na propadljivom platnu to je bila i ostaje zadaća, kojoj je samo Rafael donekle mogao udovoljiti. On nam prikazuje Djeteta Isusa sad u Iskrnom igri, sad kao djetete koje teži za Majkom, sad kao Božjeg Sina, na čijem lice ljubij kraj Božjega veličanstva, iz čijih očiju sjaji nadzemnjska mudrost i nebeska ljubav. Na čijem ustima, ljubij djetinji osmijeh, ali također i dah svete ozbiljnosti.

To je Djetete imalo biti ljubimac Rafaelov, jer u Njemu stanuje najljepša duša u najljepšem tijelu. U Njem se čudesno sjedinilo i povezalo božanstvo sa čovječanstvom. A to bijaše i jest ljubimac svoju duhobik i oćbilnih mislićara i dušama. Ono je ljubimac kroz stoljeća talikih i tolikih milijuna. Ono treba da bude ljubimcem cijeloga svijeta, svoju vremena i vječnosti.

Umjetnik Rafael je s Čelesnom ljepotom i u Čelesnoj ljepoti naslikao i ljepotu duše. Rafaelovo djetete Isus nosi uz crkvaske ljudske eric također i svrhunavare Božje oznake. Kod njega niti je jedino ljepota, što on crta i slika, nego on i lice Isusovo, koliko god to mogu biti i boje, oznaćuje i prikazuje i Božanstvo Isusovo i Njegovo svrhunavarno veličanstvo. U Božjem Djetetu počeva nedokućiva dubina i nepredodoljivo veličanstvo, koje ne bi nijedan najdubovitiji umjetnik mogao podati i najbubiji mislićar nikada sasvim doćnuti.

Kako li su daleko, daleko iza Rafaela naselili i Renan, Siraus, Fresen i Rosenger? I toliko pisac, pjesnik i slikar niti, koji su pokušali da Djeteta Isusa slika vijenac Božanstva! Kratkovidni ljudi!

Djetete Isus se ne smijesi samo svojoj Majci, nego svima ljudima. A kako je hladni svijet to ljubavno nasamijesno nebesko Djetete primio i prihvatio? Jedva se rodilo, već je imalo svoje ogorenje neprijatelje i zavidnike. Dođuće veliki je slikar božansko Djetete

najradije postavio u rajsko okolinu. Pojedino na evjerce, među drage svete ljude. Okružio ljupkim anđelima. A gruba slika je bila drukčija: siromašna staba, tvrde jastice, okružni Herod i neiskreni farizeji! Oko ovoga nebeskoga Djeteta su obilazili većma hladni, neprijatelji, nezahvalni i sil ljudi, nego ih više toplja srca, pune miline i zahvalnosti.

Na nekim slikama postavlja Rafael pred Isusa na misaoni način ljepša dječaka Isusa s križem. Križ je sa svojom krvavom sbljilom imao već u rajsko djetinje vrijeme Isusa Krista, dakle na stalno jutro života, postaviti i baciti tu robne svoje klenje!

Fino i tankočutili biskup dr. Pavso Vilim pl. Keppeler je napisao u svojoj knjizi "U umjetnosti i životu" o Rafaelovoj slici svete Obitelji: "U malenih laticu Djeteta izlazi električna iskra, koja se provlaći obiljećem i dušama sviju prisutnih. Ona stavlja maloga Isusa u ćudenje bez govora, Mariju u razmišljanje, a Elizabetu sili, da saopćuje Josipa čudesno saopćenje.

Od toga čudnogog Djeteta još uvijek izlaze električne iskre i struje, koje pokreću svijetom, čovječanstvom rasvijetljaju i griju. One jedne snažno privlaće, a druge mećno odbijaju, a to su jake struje: istine i svjetla strujanja milosti. Pjesnik Schiller je jednom napisao: "Kad kraljevi grade, imadu što raditi i koćiljati. Otakmo je Krist boćiljati kralj osnovao na zemlji svoje kraljevstvo, i svoju kraljevsku svrhu, Crkvu, napisano su ćijela kola knjiga za i protiv ovoga Boga-Kralja.

Ovo božansko Djetete je bacilo požar na svijet: požar jednoga novoga svjetovnog nazora, koji je starima nepoznat, ali koji je ćijela zemlju obćasno novim svjetlom. Sam je Krist oćio rekao, da je oganj a neba i da misla sliće, da je nego da goći i pali. Ovoj nebeski oganj, koji sjaji iz ljepih i velikih očiju Mesijinih i iz njegovih ustiju, vrcu i dalje se širi, po ostima Apostola i Crkve, odusćevljava umjetnike, usućuje tahaćenje i podiće sveće u zanos i vizije (boćanstvena "redanja).

I on je pred božanskim Djetetom radošno pjevati: "Slava Bogu na vis ni, a mir ljudima na zemlji, koji su dobre volje" (Lk. 2. 14). To je ipak sve barm donekle mogao prikazati zemaljskim kislom i na propadljivom platnu najvećeg slikar i umjetnik vijekova Rafael Santi.

Pjesmarica ZA SVJETLO GADINU.

U Rmu je nedavno izasla zbirka od oko 40 pjesama, koje će se po odredbi Svete Stolice pjevati za vrijeme Svete Gode. Ova pjesmarica predstavlja izbor iz grugorijanskog korćara.

BELGIJSKO KATOLIĆKO KAZALISTE,

koje je prje rata bilo glasovito po svojoj umjetnićkoj visini, započelo je opet svojim radom. Na raspoloću nalazimo i mnoga djela čiste vjerskog sadržaja, kao fabrićka ukazanja, mućništvo Marije Goretti, i crkvena skazanja.

upaliti svjetlićku Beka Kaja ga je potmatrala. Čini mi se, mislija je u tom ćasu: "E, moj Iva, — ti si se promijenio od onih davnih Badnjaka. Ostario si."

"Jesi li svršio?" upitala ga je. "Svršio, falić Bogu, i u ćatlu i u svijli. Ozebo će. Dedić se malo pomakm s proljom, da mogu blize vistir."

"A onda, baka Kajo?" upitala sam ja. "Staj pripoviedite?" upitalo je ćća Iva. "Kako je negda bilo u sokaćkim ćucama na Badnjake, rekla je baka Kaja. Čića Iva je pogladio brkove i nasmićesio se, a baka Kaja je nastavila: "Upravno smo došli od sretovasa. Hajde, pripoviedaj ti, kako je to bilo."

Ćća Ivi su bila draga sjećanja, zapalio je huluć, povukao dva — tri puću, i nastavio, gdje je baka Kajo stala. Kinnuo je nekaklo puću glavno, i popalio, a baka Kajo — eh, da zetoći. Znać, poslije polnoćke b'o je obićaj, da zetoći pođu starćevoj kući. Obićno je iz svake kuće bilo više cura ljudano, pa je u svaku kuću i po nekaklo zetoć pošlo, Cim bi zetoći usli u starćevu

Sv. Ivan apostol

Na treći dan Božića slavi se svetkoćvanje sv. Ivana apostola i svetodjetla. On je rođen u Hetsajdi, od Zebodaja i Salome, rodaknije presvete Djevice. Apostol sv. Jakob Stariji bio je njegov brat. Njih je Isus nazvao sinovima grama (Boemerges). Sv. Ivan je bio najmladji među apostolima. Za ćijeloga je ćivota ostao u djetinćstvu. Bio je oćenik sv. Ivana Kretćelja a kad je ućak rekao za Isusa: "Evo Janje Božjega", poće je sa sv. Anđijom za Isusom. To je onaj ćenik, za kojega sv. Evandželje veli, da ga je Gospodin osobito ljubio. Među Apostolima bila su trojica posebni pouzdanici Isusovi: sv. Petar, apostol svjere, koji je rekao: "Ti si Krist, Sin Boga ćivoga", sv. Jakob Stariji, apostol ufanja, i sv. Ivan, apostol ljubivoći. Njih je Gospodin odabrao za svjedok svoje ća preobraćanja, ukrisjenja Jetrove ćeri i svoje smrtne borbe u Gelsenskom vrcu.

Kad je Isus na Posljednjoj večeri rekao: "Jedan će me od vas izdati", svi su ćenik će taj ćenik? Samo je ljubav sv. Ivana bila uzvijena nad svaku sumnju. I sam se sv. Petar nije usudio pitati Gospodina za izdajnika nego je za to zamolio sv. Ivana, da ga on plja. Tada je sv. Ivan naslonio svoju glavu na Gospodinove grudi i upitao: "Gospodine, tko je taj?"

To je onaj ćenik, koji je vjerno slić, jednoćvoga Ućtelja iz Gelsenskom vrcu u dvor Ane i Kafje, a da Ga nije zatajio kao Petar. On je jedinji od Apostola pratio presvetu Majku na Spasiteljuć kretnom putu. Marijom Magdalenom i sa svojom majkom Salomom. S njima je on drićno počastu straju ljubavi svojomu Okupitelju na kriću. Zato ga je i Spasitelj odlikovao nezreće, novom miloćću, kad mu je s Kriću pred svoju prećasnu Majku. Zato mu je 'dio prećdragocinji dokaz svoje beskratnoć mitećrednje ljubavi: svoje kapljice probredeno i otvoreno Sreć na Kriću, iz kojega je potekla i zadnja kapljica krvi i vode, za njega i za ćijelo ćovječanstvo. Sv. Ivana je još ćarapali i za Izvanredno ćat, da je nosio i polćio u groćmrtvu, ćijelo svojega ljubljenoga Ućtelja.

Božićna radost

Dolazi s betlehemsćim Djetetom obćasna naše putenje, kao što je ćudeno za jezika obćasata staze putnicima iz daleke zemlje. Budi se radost, kao što se u svetoj noći probudila zemlja pod otvorenim nebesćim visinama. Pjesma uzdiće srca, uzdiće nas anđeosćom koru, koji pozdravlja Roćenoga i najveću sreću, koju On donosi. Plahi smo kao djeća, radosni kao pastiri pred ćtanjem. Naša je molitva osmijeh naših djetinji dana, naš je ushić poklon pred Isusom, naša je svećanost vedra i blaćodoljvena mirom i povjerenjem u

lji, zajedno sa Josipom, Antanćepalim, Nikodemom i Langhtom.

Sv. Ivan je bio veliki prijatelj i svetatelj sv. Petra.

Kamnije se predćio u Efez i davnoć malonazćijske crkve. Za ćera Dima ćijena g. 95. bio je baćem u kotao vrceloga ublać, ali je ostao neozbijen i zatin bio prognan na otok Patmos u Egejsćkom moru. Tu je napisao "Oćkrivenje" (Apokalipsa), zadnju knjigu Sv. Pisma. U njoj proroćki općisuje u slićkama i videnjima razvoj i pobjedu Kristova kraljevstva.

Za blaćoga cara Nerve vrcio se sv. Ivan u Efez. Ovdje je napisao svoje divno Evandželje. U njem se odmah potpurt orla diže u nedostojne visine uzvijenoć Kristova Božanstva: "U početku bijaše Rićeć i Rićeć je bila kod Boga... I Rićeć je tijelom postala i prećvela među nama". U tom Evandželju sv. Ivan dokazuje Isusovo Božanstvo. Zbog toga sv. Ććć zovu sv. Ivana "bogostolovom".

Sv. Ivan je napisao i tri poslanice, pune ljubavi prema Bogu i blićanjima: "Mj, smo upornaji i vircovah ljubavi, koju Bog ima prema nama". "Bog je ljubav, i koji ostaje u ljubavi, ostaje u Bogu, i Bog ostaje u njemu". To su valda najzrećije rićeć, što su se ćijda ćule na ovoj zemlji.

Sv. Jeronim piše, da sv. Ivan u starćsti nije mogao mnogo govortiti nego je ćesto ponavljao: "Slićni, ljubieć jedan drugoga". Kada je ućrminio doćjeloć slušati uvjete, rekao je ista, reklać mu: "Ućtelju, zašto to uvjete govorić?" On pak daće odgovor, dostojan Apostola ljubavi: "Ako je to zpoćvijed Gospodina, i ako samo ova ćinite, doćsa će."

Krvotvorenje, sa jednom prućili sv. Ivana otrovnoć vino. On je nad ćasom ućenik ćenik sv. Krića. Čića, sać odmah napisala, a iz nje je izlacio otrov u ćbilu, koć zmije. Stoga sv. Ivana slićajućosim s orlom-puć i s ćasom, iz koje izlazi zmija. Odatle je nastao starć obćaj, da se na dan sv. Ivana blaćevljujeć vino i nudu kao blaćoslov sv. Ivana.

Sv. Ivan je jedinji od apostola umro naravnoć smrću u starćsti, od 100 godin davn 27. proćelja g. 101 u Efezu i tamo nedaleko grada bio pokopan.

Spasitelja. O, kada bismo uvijek oćvako prilazili svojem Ućtelju! O, kada bismo uvijek, ponizno i ćisto doćivali Njegov dolazak među nas! Zašto smo mnogo puta nerazumni, oćoćji ili zbunjeni? Već, liki je Bog u našoj blizini. On je postao ćovjećkom, da nam pomogne na zemlji. Gospodar svjetlova i svih izvora ćivota primio je ljudsku sodbudu, da izmećuć zemlje i neba ne bude nedostiznih davnja, koje bi nas plašile. Betlehemsćo Djetete zove sve ljude u sva vremena, jer avima dariva neprolaznu utjehu, vjećito spasenje.

da slamo unašamo. Kaće, — prašna je gubi, — pa tako — popustili smo — mira radu, rekla je baka Kaja.

"Kako će oće kamo, da ćećam, nema ćko, da pravi svitće, na Isjeku se niko i ne ći, i tako se polćko na sve stare obćaje zaboravlja", rekao je ćća Iva.

"Steta!" rekla sam ja.

"Steta": potvrdilo je ćća Iva, "ali ćić ćemo? Druga su vremena."

"Hvala vam za pripoviedku. Rasno je. Moram kućić."

Baka Kaja me je dopratila fenjerom do kapije...

Na sokaću je bilo mračno. Bilo je i hladno. Zvijezde su treperile na nebu. Bila sam polćko kućić. Oh, mislilo je, mislilo na Božić. Mislića sam na Badnjuć noć: "U priprostoj ćtalić rodio se Bog. Za sve ljude. Za spas i mir svijlu. Zvijezde su padale, anđeli silić a neba i pjevati: "Svim na zemlji mir, veseljeć Pastiri, su donijeli darove, Djetete obavit nebesćim sjajem prućalo je rućice. Divna se Mati smjela..."

Daj nam osjetiti Tvoj doćazak, Isuse, Bože dragi!

Donesi nam mir dušai

SJEĆANJA NA DAVNE BADNJAKE

Nastavak sa str. 3.

Nisu bolesni, n su prid telenje, ali kapi milice ne moć podićti. Ćovjek se ćtuo, da mu je moćda "ko krave svrćio, ili, da mi je vistirica mi ćoć ćinila. Svrćio je on u babu Jaga Landoknu, ali opet, — nije se mogao uviriti. Lipo ti on od svete Lucije do Badnjaka stao dlati tironoćak, na Luciju počeo, na Badnjak svrćio. S tim tironoćkom poćo je na polnoćku, siću za vrcata, i sve ćeka da ćupnik zapisu Giorliju. Jer, znać, baš u tome ćasu, — kaću — pripoznaju se vistirice. Poslije se kleo, da je u Giorliji baba Jaga lobićila iznad sveće svita u crkvi, baš — ko ća da ju je netko digo iz klupa... Jel' istina, — ne znam, — ali znam, da ni komćija Martin nije bio sam te noć. Bila je s njime ćiljova grama. Malo je odviše gucnulo, da se okućari...

U tironoćku se ćull ćetiti koracć. Netko je pred vrcatima streaćo blato s općanaka. Prad tu se vrcata otvorila, i uniać je ćća Iva.

"Staj adite u mraku? Faljen Bog! A — ti si tole okrućno se meni, i poćao

Riječ je: Tijelom postala

Jednoga dana pojavio se u Betlehemu, vođeni funđom zvijezdom, tri Mudraca s Istoka. Stupio se u stajalište, koji im je pokazala zvijezda, i nadoše Mariju i Josipa s novorođenim Djetelom. I padose o čelo i pokloniše Mu se i prisecohu Mu dar. Oni su očima vjere upoznali, da je to obećani Otkupitelj ljudi, utjelovljeni Sin Božji.

U to doba mnogi su živjeli, višeg i nižeg sloja, koji se ne pokloniše Novorođenčetu. Oni su u Isusu vidjeli tek dijete siromašnih drvodelaca, koji su doputovali iz Nazareta — K završetku od nas približio se ili se približavao odluka, da li svjedoče i svjedocjenjem gledati Isusa s očima vjere ili s neprosvjetljenim očima čisto naravnoga, izvanjskog promatranja; da li Mu se s Mudracima pokloniti ili s drugima ličimo Njega za svojim zemaljskim ciljevima. To će biti čaš, koji odlučuje između vjernošću.

Mi smo se već odrekli; naše oko obasjalo svjetlo vjere. Mi znamo da smo Djeteta u jaslama nije samo Marijin Sin, već i jednorodni Sin Božji, druga osoba Presvetoga Trojstva.

Pred više od deset mjeseci bio je arkanđeo Gabriel stupio pred Djevicu Mariju i navijestio joj: «Gle, ti ćeš začet i roditi sinu, i nadjenj mu ime Isus. On će biti velik i zvat će se Sin Prvorođenoga.» Maria ima začeti Sina Božjega, kao svoga vlastitoga sina. Božji Sin ima postati pravim čovjekom, ima uzeti ljudsku tijelo i ljudsku dušu. Postajući čovjekom On ne će prestati biti Bogom. Već druga božanska osoba, uz božanski narav, koju posjeduje odvijeka, uzima u punjnu vremena ljudsku narav. Tako je Isus ujedini i pravi Bog i prvi čovjek. «Kao što je tijelo i razumna duša jedan čovjek, tako je isto Bog i čovjek jedan Krist» (Atanazije).

Čudo vjerojeto divljenja! Pred nama lekrasva isto ono pitanje, koje se je dizalo i za Marijine duše u času naviještenja: «Kako će to biti?» Gehrjel, koji je donio vijest, da će Bog postati čovjekom, lakoder navijestio, kako će se to dogoditi. «Duh Sveti doći će na te, i snaga će svetojnoga otkupitelja. Zato i Sveti, što će se od tebe roditi, zvat će se Sin Božji.» Uistinu veliko otkupitelje, koje naš razum ne može dočeti. «Htjeti shvatiti ovo otkupitelje znači našiti ga, veći ev. Augustin. Jer Božje su mali kudikamo iznad ljudske spoznaje. Tu ne dostaje slabog ljudski razum, da dokuci dubinu ovoga otkupitelja. Zato moramo opet sabrati koljeno pred riječju Božjom i puni strahopostovanja priznati: Vjerujem u Isusa Krista, Sina Božjega jednorodnoga, koji bi začet po Duhu Svetomu, koji bi rođen od Marije Djevice. «O velikoga čuda! In krila Očeva došao je Bog od doga te iz ljubavi, koja Ga je natjerala, da se uzeto ljudsku narav...»

Tu se već krije odgovor na pitanje, zašto je Sin Božji postao čovjekom: In ljubavi! Htio je Ispaštati za grijehne ljudi. Samo ljudi to nisu bili kadri. Grljeh je beskrajan uvreda Bogu; ograučeni čovjek ne može uštinuti beskrajan zadovoljstvo. Zato je Sin Božji došao kao čovjek, kao «Janje Božje, koje diše grijehne svijeta.» Htio je da nama ljudima po drug; put pribavi milost posvećujuću i nadnaravni život. «Došao sam, da imaju život, i to da ga imaju izobilja», kazao je Isus. Napokon On je došao, da nam svojom naukom i svojim primjerom pokaže put u nebo. Svi putovi, koji su daleko od Njega, vode u propast.

Već više vjezova zvonj pri svakom svitanju dana, u svako podne i u svaki sumrak na zvonika naših crkava. Pokrnav čovečak, da nas podsjeti, da je «Riječ tijelom postala», da je Sin Božji za nas postao čovjekom. Odsada na svaki zvuk andeoskoga podreva puni strahopostovanja i zahvalnosti poklonimo se Sinu Božjemu, dokle Ga ne zavrijedimo gledati timo, gdje vječno kraljuje sa svojim božanstvom i čovječanstvom.

Božićna noć

Sv. Ewangelje najvještuje znamenitu događaj božićne noći: Spasiteljev dolazak na zemlju Sv. Luka opisuje vaterne pojedinosti ovaj najznamenitiji događaj ljudske povijesti.

Ovo je tako važni događaj, da za prenesen i u umjetnost. Gotovo svi umjetnici poobno opisuju ono, što im je srce nadahnijvalo. Redom i u pojednostima crtaju Isusovo rođenje.

Budući da ne binaše mjesta u svraštlu, to se Josip s Marijom prema stalnoj predaji zaustavj u špilji. Ovu špilju pokriva katedrala konstantinova sloja, koja uzbuđuje u hodočasnicih božanstvene uspomene.

Bizantični ostadoše vjerni špilji. Zapad, gdje se umjetnici nadahnijuju maštom, a ne stvarnošću, volj kolibu slamatna krovca, otvorenu svima vjetrovima, katkada uz bogati trijem ili uz ruševine, a ponajčešće osamljenju.

Već sveti Luka spominje sola i magaraca, a ovi se od početka veoma svjedoše narodu. Ljudi odgurnuše božansko Djetelce, a ove Ga životinje primise i grijahu. Radi toga se ove miroljubive životinje nalaze kod svih prikazivanja Rođenja.

Obično se kod Rođenja prikazuju samo tri sveta lica. Djevica se nasmilala na istojnaki strasti ili na sukobneme krevetu i zadržuje se u duboke misli, koje s Njome dijeli žalost i umorni Josip ojedec kod nogu kreveta. Tišina i sabrnost dolikuju ovoj tajni. Djevica se sagiba i prijašna pogleda pruža ruke za Sinom. Ona se ne uzameruje ni dolaskom pastira ni šikljanjem anđela, nego se hitavim hitem zadubljuje u obaznavne. A katkada sama s Djetelom bez prekida, molj molitvu.

Djetelce leži golo na zemlji li zagnjurenou u malo stjena po običaju siromaha. Katkada se postavlja povoj između Njega i tla s tvrdom slamom.

Veoma često se Ono postavlja na skut Matina plašta. Končno se događa, da Djetelce, kao svjetlo svijeta, često poziva na slajnim zrakama, a često i na izrveniku, jer se rodilo da postane stvar.

Josip uz neke iznimke je bodri starac, sav zadubljen u misli. On kleči nasuprot Djevici i obazova Djetelce, koje se nalazi u sredini između njih. Ili se opet nasmilao o dugi staj i uspravno gleda. Katkada sjedi prekrizivši nogu na magarčevu samaru ili rasvjetljuje prizor lojanom svjećem, koju štiti od vjetrova, ili svjetiljkom, koje mu se zadaje skrb. Končno se on djelotvorno trudi za blagostanje Djevice i Djeteta.

Uzorno shvaćanje Rođenja se nalazi u bizantiškim rezbarijama od bjelokosti. Ovo je prešlo u Italiju uz druge bjelokostne rezbarije. Isti predmet obrađuju i fresko slike s i kipovi.

Međutim ovaj mističizam (otajstvenost) doskora postaje čovječijim. Djevica naime dražesnom kretnjom podiže koprenu s Djeteta i sagiblje se, da Ga uzme u naročje.

Mnogo dražesnih pojedinih je namodora i XV, stoljećem. S ovim se stoljećem i završava niz prikazivanja Rođenja zlatnoga raspolčenja. Veoma mnogi se slikari bave Rođenjem, jer on svojim misterijem (otajstvom) znažno privlači.

U raznim slikama anđeli silaze, a pastiri pridolaze, dok poznati darovalci molj ljudi se uznose dječijim Isusovim uspomenanama, a Božićna noć donosi radost i mir na svijet. Čovječanstvo pjeva s anđelima i s pastirima divnu noć, u kojoj Marija dariva svijetu Svjetlio života.

Sve to hoće umjetnici da što zornije prikažu svojim kistom i bojama.

Narodil se...

Po njem je položen sveti Stefan, prvi mučenik Gospođa Boga.

Sveti Ivan preljubljeni, među apostoli preljubljeni.

Drobu dječicu pomorice za ime Božje kako očveće.

Silvester papa k njim se pridruži, koga na nebene okornuje.

Tomaš biskup iu mučenik, Tomašev o ime, to je blaženo.

Obrečovanje, kaj se govori, na zveštenje imenuje se.

Trije Kraljevi časti nose, tamnjan, zlato, šumeniti mast.

Oni svi Božji krišćenki, mladomu Kralju dare nosemo.

Hvaljeno budi Sveto Trojstvo, hvalu mi zdajmo Gospođu Bogu.

Daj nam Bog zdravlje, ime veselje, na tom mladom letu vsoga obilje.

(C. O. str. 130)

Božićna priča o magaricu

Zidov Josua imao je magaraca. To je bilo jedino što je on imao. Bio je siromašan i nije znao kako da si pomogne. A živjeti je morao još i više: on je htio živjeti kao i njegov svijet bogati Jakob. Ali kako to postići? Što bi trebalo raditi, pa da se onda ništa više ne radi? Jer on, zapravo, nikad nije vidio Jakoba raditi. Možda i zbog toga, što Jakob nije imao mnogo djece? Imao je tek jednog sina. A Josua je imao šestoro djece. Sestero djece! Radi toga je, možda, i htio biti bogat kao i Jakob. Živjeti kao Jakob. A to znači: rano u jutro ustati, namršati se mirnim uljem i poći u sinagogu živjeti. Na povratku kući promatrati kako se Zidovi sa svijtu strana duboko klanjaju. Jest, Josua je htio biti uvažena ličnost ovog malog Betlehema. O tome je on često razmišljao u svojoj glavi.

I tako mu je u mogao drugi pomoći nego magarac. Ta magarica je jedino i imao! Ova mu je misao iznenadno stignula u glavi. Baš jedno poslije podne kad je sjedio u trjemu svoje kuće i promišlao dječicu kako natežu mrljavog magaraca. Brzo je stvorio odluku i odmah pošao k Jakobu.

Duboko se poklonio kad je stupio pred Jakoba i sve mu objasnio.

— Ja ću ti, Jakobe, sa svojim magarcom donositi vođu s izvora za tvoje mašline. A ti ćeš mi zato dati ono zemljište uz moju kuću na ulivanje.

Jakob je šutio jedna vrijeme. Valjda je razmatravao vrijednost Josuine ponude i vrijednost svojeg zemljišta. Ona ih ipak prozbori:

— Dobro, Josua, pristajem na ovu ponudu, jer si je ti iznio. Vjeruj mi, da je to tko drugi učinio, ne bih pristao.

Tako je sklopljena pogodba. A kad su se sastajali, Jakob je i sebi zaključio da je bolje prošao. A i Josua je mislio, da se nije dao prevratiti od Jakoba.

Magarac je bio nešto zore od svega ovoga. Niho nije, naime, postovao rad ovog magaraca. Svi su mu se izrugivali. Svi su ga posvali. A dieca Josuina su ga neprestano poterala za uši i ušikali.

— Lijeni magarac... lijeni magarac... Bilo je to strušno. Stalno ga grubiti za takav i tolik njegov rad i napur. A mnogi drugi magaraci manje rade i bolje žive. Provode ljepše dane uz svoje gospodare. Ne, ne, ovaj magarac nije mogao trpjeti ovakav postupak. S pravom je mislio da ni čovjek to ne bi mogao više podnijeti!

Zato i nije čudo, što je magarac odhukio pobjeći. Pobjeći od Zidova Josue, koji tako nemilosrdno izrabljuje njegovu dobroću. Iskoristio je prvu pogodnu priliku. Upravo ga je Josua najstajeli sin Izak oslobodio veze koja ga je držala uz stup. A taj ga je Izak najčešće poterao za rep i uši. Magarac ciskoši, udar; desnim kopitlom Izaka u rame i zaleti se ovom snagom. Za čas je nestao iz dvorišta. Za sobom je samo čuo kričavi glas bljesnog Josue.

— Prokleti magarac...

Ali magarac se nije ni obazirao na to. Sada je on slobodan u blizniskim bregovima. On nije sanjao o tom, kakav je udarac nanio Josua. Za njega je bilo najvažnije to, što se oslobodio nekorsnog života. Ili od sreće ni znao kako da provede dan, koji mu se smilao punim smijehom. Skakao je, trčao, vrištao... I dan je tako prošao. Već se noć vedra i hladna počela spuštati na okolina Magaraca je noć zapriva zatekla u njegovoj ludol bezbratnosti. Kuda sada? A što sada? To nije on znao. To nije ni mogao znati, jer na to nije prije ni mislio.

Razvredelo se kad je u daljini spatio napušteno staju. Svijetla noć ga je upozorila na nju. Brzim skokovima on se pokorio da se zakloni u njoj. Barem malo zaštite pred opasnostima koje prijetje u noći! Ali kako se je tek začudio kad je u jaslama našao golo djetelce. Brižna ga je majka zagrljala u pelene, a ono je drhtalo i plakalo. Maleno djetelce! Neobično djetelce! Takva nisu bila

djeca Josuina ni kad su bila tako mašina. Što ga je privuklo ovom djetelcu, on ne bi mogao reći. Samo je poobno prišao k njemu i svojim toplim dahom htio zagrijeti ovog slabo tijelo. Nije ni primijetio, da je to isto već činio kosturjavi volj, što se stinuo u kutu ove hladne stajke. Magarac i vol... A ove djetelce najednom je svrnulo svoje oči na magaraca i toplo ga pogledalo. Bilo je to nešto, što se ne da opisati. U magaraca se iznenadno dogodilo preokret...

Sutradan je djetelce sa svojom majkom i svojim očem ošlo iz stajke. A magarac pokumene glave vratio se je u kuću Zidova Josue.

Josua je zapanjeno završao svoju šemu Sara.

— Magarac se povratio. Ovo je, zaista, glupi magarac.

A magarac je htio. Ničim nije htio odati, da je svojim dahom grijao i tisi Krista.

SV. MISA

Sv. Misa je zajednička žrtva svih krišćana, kao svećeničkoga naroda, ujedinenoga u Kristovoj žrtvi, koju svećenik prikazuje; žrtvi, koja do kraja vremena produžuje kalvarijsku žrtvu i koju treba da donese svijetlu oproštinje, pomirenje i mir; ona je zajednička žrtva, koja je sastavljena od žrtvovanja, svih darežljivosti cijelog krišćanstva. Ova žrtvovanja i darežljivosti pretvaraju život krišćana u dar ljubavi, a dar ljubavi postaje uspješlan i otkupiteljski dar radi izjednačenja s darom Krista; Janjeta Božjega, koje trpi za sve grijehne svijeta.

Ne zaustavljamo se u ovoj žrtvi onom, što je vidljivo, vanjsko, spoljašnje; na pokretima, riječima, pjevanju, držanju; nego prodrimo u cijelu i pod cijelo spolnost vidljivu, vanjsku i nužnu, jer je žrtva drhtvena i ljudska. Dođimo do žrtve nevidljive, duhovne i nadnaravne; mnogogodalne i bitnije; nje je onaj vidljivi dio.

Trebamo li vjeru?

Pravila za suzbijanje sjetilnosti

Govori se: »I bez vjere može svatko pristojno živjeti. Ovo je rečeno općenito. A zapravo se time hoće kazati: »I bez vjere se može u ljudskom društvu vršiti čudodini zakon i ispunjavati svoje dužnosti.«

Našveći umovi svjetske povijesti su bili drugo razmišljanje i svjedočanstvo. To je veliki mudriac, Starogrčki filozof, Platon govorio i napisao: »Najveća je blaga za državu, ako ljudi ne poznaju Boga. Onaj, koji misli vjeru, misli temelje ljudskoga društva.« (De rep. X.).

Rimski filozof i govornik Cicero je utvrdio: »Ne znam, da li može postojati povjerenje i vjernost u ljudskom društvu i pravdom, ako nestane bogoboznosti.« (De nat. deor. lib. 2.). I herbozni Voltaire (Voltaire) je zabilježio: »Gdje je ljudsko društvo, tamo mora biti i vjera. Zakoni bitni nad javnim prestupcima, a vjera nad tajnama.« (Oevres 5439).

I bezvjerac R. a s o (Rousseau) je kazao: »Da se ne pomnu mir u ljudskom društvu, potrebno je, da posreduje Volja Božja. Na taj način dobiva vlast najveći ugled, sveti i nepovredivi zakon, a podložnici nemaju opravdanje, osim po svojoj savjesti.« (Disc. sur l'origine de l'inegalite, II, 257).

I Apostolski prefekt monsignor Fallig je posjetio duše ih sijećni 1839. breskova kralja i frivljanca za o napreću katoličke Crkve u pokraljina njegove države. Rekao mu je među ostalim: »Molite Boga, da bi s ovom godinom, kad se slavi stota godišnjica francuske revolucije, započelo novo doba, u kojem bi ljudi upoznali, da vladari moraju ostati vladarima, podložnici podložnicima. A kralj mu odgovori: »Prije svega, Boga ostati Bogom, jer vladar ne može ostati vladarom, a podložnik ne bude pravim podložnikom, ako obojica ne priznaju Boga za svojega Gospodara; i zacimka svakoga dostojanstva.«

Dobro je čuti i oavka mišljenja. Može netko kazati, da se to zaslanje nazori. Ali ima i novijih učenjaka i državnika, koji jednako misle. Pa čujemo i njih.

Emil Lovel (Lovelje) liberalni (ekonomski) profesor nacionalne ekonomije postavila ova pitanja: »Može li postojati civilizirano društvo dugo bez vjere? Da li je čudodoino bez vjere i bez Boga? Vjera u neumrlu dušu prava čudodoinost? On sad odgovara na ta pitanja sa »ne«. On velli: »Bez tih običajva istina nema ništa veće, što bi me razumom moglo prijetiti, da fražim svoj utjak i svoju korist, pa makar me račun dobra država... Ako se mogu nepravdom obogatiti i kod toga izbiti kazna, sadio to ne bih ja htio. Sloba rila tako navede čovjeka, da brzo zabavlja na mirje u svom čudodoinom značaju. Ja ne vidim nikakva razumnog razloga, da se suzdržim od bilo kakova neumjerna djela, loms povjerenja, krađe i drugog, dokle god to ostaje neokazano, a meni donosi korist... A i što bi bile na palu svakom ljudima, koji si tebe udovoliti... Možda

svajest? Bez Boga nema svajesti... Bez vjere je neuklonjiv pad samo u prirodne prohibicije i barbarstvo.«

Bivši ministar Don Alefondo Pidal y Mon je rekao na jednom katoličkom sastanku g. 1889. ovo:

»Učelnjak, koji si sam izdaje patent (svjedodžbu) mudrosti, lako sa svoje stolice navijestila tvrdnju: »Nema Bog.«

U usima zločinca rađe se ponavlja ono rađo govori: »Nema krivice.«

Pozidnog mišleća zanosi strast i on kao izložki zaključuje: »Nema kreposti.«

Podanik se lakoumo uvjerava i pomašuje: »Nema zakona.«

Ako takova mišljenja i naučavanje stignu na niška lako počne krv. A u usitju svjetke lako prozre: »Dolje s Bogom, s nebom i vječnošću. Znanost je dokazala, da je lo sve samo san i laž. Mi hoćemo samo, da nema ništa i želimo veselje, koje iz toga slijedi.«

Kad se jednoga dana bezbožnik Voltaire (Voltaire) rugao sa svojim istomišljenicima prijatelja D' Alamberom i Diderotom kod stola vjerskim naučanjima, rasapada ih prekine Voltaire riječima: »Prečkajte, dok moja poslušnica izrađe, jer ne bih bilo da me ove noći umorio.«

Takova su eto mišljenja i potrebi vjere raznih učenik vjernih i nevjernih ljudi. Jedni su za vjeru, a drugi protj njih. Tko će ih sve složiti, dokle Bog dopušta slobodu mišljenja, da Ba priznaju ili da mu se protive.

U Innsbrucku je g. 1884. umirao sveučilišni profesor Karlo Fridrik Slumpf-Brentano. Priznavao je k smrtnom krevetu ženu i djecu, da se s njima oprosti. Svakom načinu na četu znak križa i reče »Znanost, ljepota, čast i vlast bez vjere su ništa. Jedina vjera dži do čovjeka ispravnu u životu i na smrti.«

Sv. Pavao kaže: »A bez vjere nije moguće zdati Boga, jer onaj, koji hoće da dode k Bogu, valja da vjeruje, da ima Boga i da plaća onima, koji ga traže« (Zid. 11,5).

Gospodine, Ti dolaziš svijetu, koji Te očekuje svijetu, koji čezne za Tobom i zavijuje Tvoju ljubav.

Sve doline neba se spune, kako blizje napisano u knjizi proroka Izaije. I sve gore i bregovi neka se slegnu. I što je krivo, neka bude pravo. I hrpavi putovi neka budu glatki.

Gospodine, Ti dolaziš i naša srca neka budu otvorena, kada se Ti približiš. Naša misao neka bude čista, kada nas upliše, da li Te poznamo.

Svako će tijelo vidjeti spasenje Božje. Tvoj nadnapijša naša radost polazi Tebi u susret.

Naše name i naš zovovi pozdravljaju

Kada se sjetimo izvanrednih pokoroičkih djela svetaca, ne treba da se odmah povodimo za strogošću njihova života ali treba da probudimo u svom srcu želju, da usvojimo onu mjeru tjeljesnog mrtrvenja, koja je primjerena našim tjeljesnim i duševnim silama. Tako, sv je mrtrvenje od velike važnosti, da ne bi sjetina narav stajala za prekop duhovnog napretka. Čuimo opomenu velikog Apostola naroda, koja se odnosi na sve kršćane: »Molim vas, braćo, da svoja tjeljesna prikazete kao živu, svetu i Bogu dopadnu žrtvu, i da vaša služba Božja bude razboritla.« Prema ovim riječima moramo mi, kako prijatelj jedni tumačiti, svoje tijelo prijetiti Bogu kao živu žrtvu, a ne kao mrtvu, t. j. ne smijemo vanjskim mrtvjenjem i pokorom svoje tijelo usmrtniti, nego treba da usmrtnimo samo nagnuće, koja se nalaze u našoj naravi, a koja nas mame u grijeh. Na taj će način naše tjeljesno mrtrvenje biti razumno i uvijek vršeno s razboritnošću. Sveti Ocj savjetuju u tu svrhu, da tjeljesna pokora ne smije potkopati zdravje, niti nas prijetiti u vršenju našeg zvanja.

S obzirom na zdravlje velli sv. Bazilij: »I pokoru treba tako vršiti, da potpuno odgovara tjeljesnim silama. To isto veli i sv. Grigor, kad kaže: »Gledom na strogošću pokore treba je lako primljeniti, da ne ubije tijelo, nego da zada smirni udarac razuzdanim željama. Sv. Toma savjetovlja o tome predmetu pobliže i kaže, da cilju, t. j. ljubavi prema Bogu ne trebamo stavljati granice, nego sredstvima, koja služe za taj cilj. Tako post. bilježen i druge tjeljesne strogošću treba da se ravnanu razborito, t. j. treba ih primieniti lako, da razuzdaju zle želje, a ne da naravi škodje. Isti evandeoski učitelj ne ustnućava se na jednom drugom mjestu kazati da nezgodniti i nesmotrena pokora izazivlje Božje kaznanje. »Mrtrvenje tjelja bilježenjem i postom« velli on, »Bogu se toliko dopada, koliko je u okvuru kreposti. A to je onako, ako njemu upravlj razboritno, t. j. kad im se stave

uzde sjetilnosti, a da se naravi ne udli više, nego ona može osiati.«

Da vanjska pokora i mrtrvenje bude razboritno, ne smije da pretježi vršenju zvanja. Zvanje može biti duhovno naravi, kao molitva, učenje, poučavanje, propovijedanje, ispovijedanje, ili tjeljesna, kao kućni poslovi, posao u tvornici, obrtu i sl. i sl.

Nerijetko se događa, da se netko a želji da suzbije vetru sjetilnosti preda, je pretjeranoj pokori. Uslijed toga tjelje, kako primjećuje sv. Grigor, toliko osiati, da nema dovoljno snage ni za propovijedanje ni za molitvu. Dajmo sad kažu: »Ako i jesti tjelje oporježi sili želja, ipak je ono i oruđe za doba djela. Dok mi u njemu progolimo nepretjelje, koji nam škodi, nerijetko usmrtnujemo i njega, koje volimo.«

Takav postupak prema tjelju biti bi prije grijehom, nego krepotom. Sv. Toma kaže: »Kad netko postom, bilježenjem i sličnim strogošćima sila svoje tjelja ubije, a tolikoj mjeri, da nije sposoban ispunjavati svoje svakidajne dužnosti, na pr. propovijedati, poučavati, pjevati, nema nikakove sumnje, da tim postom, kom grijehi.« Sv. Učitelj nastavlja: »Iz istoga razloga velli sv. Jeronim, da lakova žrtva, kojom se oduzima tjelje prekomjernu san i hrana, slič žrtvi obnačaja, koji prinosi Bogu na dar oltara jiljenja. Sv. Jeronim je kasnije priznau, da je pogriješio što je svoje tjelje bilježenjem i postom previle osiati. Nije ču. do da opak; neprjetelj; mnoge, osobito početnike u duhovnom životu, navodi na nerazboritu strogošću. Uslijed toga jedni pamato zanire težnju za krepotom životom, jer premažeju njihove silile. Drugi, si razore zdravlje, te su neprosobni za važnije stvari, a nekaj udaju bdi protivnim pravom. Pod lžudom nalme, da okrijepe oslabljenje sila, potajaju se mekušavosti i udobnosj svake ruke. O tima vrijedi riječ sv. Bernarda: »Ti su počeli duhom, a svršavaju tjeljem. Sklopaju savez s istim tjeljem, koje mi prije navijestili krvavi rat.«

Šta je dakle činiti, da se ne štodi tjelju i da se izbjegne mekušavost. Treba se vratiti po navještje svoja ispovjednika. Nikakvo mrtrvenje ne poduzimati bez njegova odobrenja, a i iskustvo nekoga bude pravilom. Sv. Karlo Boromejski je odmah odustao od previleke strogošću. On je opazio, da mu bilježenje škodi zdravlju, te da ne može vršiti svoje dužnosti. Razboritost i postup je put do prave mjere. I ovdje vrijedi glatna sredina: bilježavati svaku pretjeranost i svaku mekušavost. Ni tvrde daske, ni polskavanje u krevetu bez potrebe. Ni lično mrtrvanje, a ni pretjerano. Ne budi previle osiati: ljilji prema svakom vjetru, niti se ne tuži na male nelagodnosti. Budi točan u ustajanju i u polasku na spavanje, strpljiv u tjeljesnim bolima i umjeren o jelu i piću.

Molitva

Tvoj dolazak. Nasi grijesi mole Tvoje milosrđe.

Naša želja čeznu za svjetlom, koje nam Ti donosiš. Naše sumnje i naša malodušnost žeda za snagom, koju Ti rasprostireš.

Naše ruke, Gospodine, pružaju se prema sirotinjskoj štetici, ubogom zakonu Tvoje veličine.

Mi, često umišljeni u svoje sposobnosti i svoje znanje, klećimo pred jaslicama, gdje čest Ti leži, kada čest započet svoj život na zemlji.

Gospodine, Ti dolaziš, molitva neka prozre naša srca. Molitva Tebi, sada i u budućnosti, i u sve vjeke vjekova.

Samostalnost žene

Jedno je od važnijih i težih pitanja našega vremena pitanje samostalnosti žene. Žena se nastoji osloboditi ispod vlasti muža i doći do u svemu jednaka mužu. O tom pitanju raspravljaju u prvom redu same žene, ali i muškarci. To pitanje zanima liječnike, pravnike i državnike. Sv. i svaki pojedinac može biti mjerodavan u tom pitanju. Svaki nastoji, da njegova riječ bude posljednja u toa za ljudsko društvo, prevladano pitanju.

Katolička Crkva nikome ne brani baviti se tim pitanjem. Stovlje, Crkva želi i poziva sve ozbiljne i dobromisljene ljude, neka svaki sa svoja stanovišta doprinese, koliko je više moguće, da se ženi odredi i dade položaj, koji joj pripada. Ali, jer je ovo pitanje po svojoj naravi vjerski čudodoino pitanje, pružavamo riječ i našoj katoličkoj Crkvi, a ova će predstaviti svjetovnim zvanja.

Či sv. ide na izvor i promatra muža ženu kod samoga stvaranja. Crkva

proučava, što je stvarno ustanova Gospod Bog, kakav odnos postoji između muža i žene po volji Stvoriteljevo. Žena je mjerodavna. Bog je rekao: »Nije dobro, da je čovjek sam. Načinimo mu družicu, sličnu njemu. I načni Bog od Adamova rebra ženu« (1 Mojs 2). Najprije je stvoren muž, a onda žena. »Nije muž od žene, nego žena od muža. Nije muž stvoren radi žene, nego žena radi muža« (1 Kor 11, 8—9). Muškarac je tjeljesno razvijeniji, jači i odgovorniji. Prerođa ga je odredila za teže i opasnije poslove (zvan kul). Muškarac je poljođjelac. On vodi ugljen i željezo iz rudnika. Kreli žume i suši mlovere. Građi kuće, mostove, željeznice, brodove, zrakoplove. I umno je muškarac jači od žene. Tomu je svjedokom čitava povjest. Zato mu sama priroda određuje položaj gospodara u obitelji. Tu istu misao naglašuje Sveto Pismo kad kaže:

»Kao što je Boga glava Crkva, koja je njegovo tijelo, koje on sam očisti i sebi samu podvodi, da je muž glava žene (1 Kor 11, 3).

Žena je tjeljesno slabija, nježnija. Po prirodu je određena za sitne, kućne poslove. Kod žene je više razvijeno srce, osjećajni život. S imovinom, što ju je muž donio kući, ona raspoređuje u svoje potrebe u kući. Njezin je poziv materinstvo i sve, što je u vezi s materinstvom. Njezina je životna zadaća da bude djeci dobra majka, kući brblna domaćica, a muž strpljiv i vjerna pomoćnik i družica.

Neumjerno je pitanje, tko je veći i zaslužniji za ljudsko društvo, da li muškarac ili žena? Muškarac je volji i zaslužniji u vidu svoje naravi, a žena opet kad se promatra u ženskom djelokrugu. Niti se ima veličina muškarca gledati sa stanovišta ženskog posla, a niti se smije ženu suditi sa stanovišta muškaračkog djelokruga. Voći će biti muškarac, što se više razvio u svom pozivu, a žena će biti veći i zaslužnija, što je više odgovorila svom, ženskom pozivu. Niti je časnio za muškarca, kad mu se kaže, da je ženaka u muškom obliku, ali ni za ženaku, kad ju se nazove muškaracom. Konačno, niti je svijet mogao

postojati s muškarcima, a bez žena, ali ni sa samim ženskim bez muškaraca. Ako se gdje muškarci moraju bavati ženskim poslovima, a žene muškim poslovima, to je od nužde, a ipako nije to poželjno, s još manje idealno. Niti muškarac može zamjeniti ženu u ženskim poslovima kao ni žena muškarca u muškim poslovima.

Naravni je zakon, koji je prvi i najsvjetliji od svih zakona, načinio ovako ogromnu razliku između muškarca i žene. Potpuno jednakosti nema i ne može biti, jer je ne pozna ni sadašnjost ni prošlost, ni razum ni vjera.

Kršćanstvo je izdiglo vrijednost i veličinu žene, kad je na temelju Svetoga Pisma postavilo načelo, da je žena družica mužu, a ne robinja. Kršćanstvo čuva i budno bdije nad dostojanstvom žene. Iako su katolički čudodoini zakoni strogi, strogošću asmo koristi ženi. Kad bi se u čudodoinom pogledu dopuštalo da radi svetno što hoće, žena bi brzo izgubila bitku, i od družice bi postala robinjom.

Rodenje Kristovo

Silava Bogu na visini i na Zemlji naš ljudima dobre volje, jer svijet je ličkom postala i preživjela među nama. Neopisiva je radost čitlog kršćanskog svijeta nad tim veselim glasom, koji se čuo i javio se događaju noći 25. prosinca. To je onaj događaj, na koji je čekao svijet 4.000 godina, a za koji spremna sv. Crkva svojom djecu kroz 4 nedjelje Došašća. Ovaj je događaj svaka tajna, koja naš razum ne može shvatiti, ali je zato nio i drag srcu svakog vjernika.

Već je izbor 25. prosinca za ovaj blagdan od velikih značaja, koji se navodno vezuje na putanja sunca. Jer 25. prosinca se čini, da je tama pobjeđila suncu, ali po prama noću svijetlo, da pobijedi tamu. Tako se i Isus Krist »rođen svijeta« rodio upravo u doba, kad su se ljudi najviše klanjali krivim bogovima, te je svetlom istinom i milošću zapalio vatra, koja je raspršila noć kurnra.

Sv. se Grigor Nikli ovako izrazuje: »Onaj dan, kojeg je izabrao Isus, znači odbacivanje tame, porast svijetla i potiskivanje noći u njezine granice. Ustnu, moja braćo, nije to puk; slučaj ni ne nečija samovolja, da se baš toga dana rodio Spasitelj svijeta u gradu Davidovu. Priroda je onaj, koja nuda Spasitelja svima onima, koji su progledali, i koji su sposobni primiti Ga sa svim »kolonostima. Čini mi se, kao da mi priroda govori: »Znaš, čovječe, da u se u svim stvarima, koje vidiš oko sebe, predočuje velika tajna! Noć — kao što si i sam vidio — postaje sve duljom i duljom; a iznenada ti se ona prikrin, kao da ju je zaustavila nečija pobjedna ruka. Pomisli na kotnu noć punu grijeha, koja je došla do vrhunca zločina i nepodopisna. Noć je noć ona pobjeđena, a naskoro će biti i uništena. Promotri zrake sunca, koje svakog dana bivaaju sve jače, a ujedno gledaj i to, kako se svijetlost Evanjelja svakog dana sve više širi; na zemaljskoj kugli.«

Isto je tako važno i izbor mjesta, gdje se Isus rodio, jer je i to tajna, da ju je Bog unaprijed odredio. Iz Betleema je morao ići Vladar Izraela, ta to je preokret prorok Mihajla, a Židovski su glavni svećenici to rekli: Herod, Uzrok, zašto baš u tom malom i neznačajnom Davidovu gradu, leži u njegovu imenu; Betlehem znači »Kuća kruha«. Zato se i svi kruh, koji je siromašni i neba, odabiraju u gradu, da u njemu obitav. Naši su od jednoga u pustnji ali i pomisli su; Isus Krist naš protiv čovjku svoje tijelo za jelo, koje je za vječni život; Marija je koftev Novog Zavjeta, koji pruža ljudima andeoski kruh, hranu, koja čovjeka pretvara u Boga; jer »Tko jede moje tijelo i pije, ostaje u meni i ja u njemu.« kaže Isus (Iv. 6). U svetoj se božičnoj noći Isus približuje k nama, da se kod nas nastani, ako Ga mi samo hoćemo primiti. On se želi sjediniti sa svakim od nas, kao što se upođe sjediniti s ljudskom naravi. On nam sebe daje za hranu, da je mi jedemo i tako više ne živimo sami u sebi, nego u nama. A da se ta tajna izvrši savim tih i neprimjetno. On nam se približava kao malo dijete, da onda, pošto se već u nama nastanje, započne rasti u mudrosti pred Bogom i pred ljudima. Nakon što je On sa svojom milošću i jetlom svoje ljubavi naš same u Sebe pretvorio, mi smo onda postali jedno s Njime i mi postajemo djeca tog Oca i možemo se zeseliti s ljubavlju u njem kom Ivanom: »Gledajte, kakvu nam je iskazao ljubav Otac, da se možemo zvati i da jesmo Božja djeca!« (I. Iv. 3).

Ovu nam slatku tajnu svete božične noći, silavla Četvra pred oči u Evanđelju treće Misne riječi: »Ivanom: »A koji Ga primise, dade im vlast, da imo djeca Božja, onima, koji vjeruju u ime njegovo, koji nisu rođeni ni od krvi, ni od vode tjelesne, ni od volje muševljeve, nego od Boga. (Iv. 1, 12). Dakle svi oni, koji su očistili svoje duše, koji se oslobodili krvnog i tjelesnog jarmu, koji su »...vega odrekli, što bi ih

moglo navesti na grijeh, te koji su onda otvorili svoje oči Bogu; oni se svi radaju s Isusom Kristom; radaju se od Boga, oni na zemlji započinju novi život, kao i božanski sin u tajni utjelovljenja. Ali tko bi mogao ispričati dostojno tajnu djeteta Isusa u dušama i dječjih duša u Isusu?

To je pokušao sv. Leo Veliki, papa, u propovijedi na današnji blagdan. On kaže: »Zaista je ovo djetinjstvo, kojemu ne možemo ukratiti veličanstvo Božjega Sina, pomalo prešlo po starosti u zrelog čovjeka i uz slavu se tjelesnja i ponovnog uskrsnuća uskršilo u činama poniznosti, koje je uzela na

Svemir i čovjek

Naša je Zemlja udaljena od Sunca okruglo 150 milijuna kilometara, što se u astronomiji naziva i nebeski metar. Prenesimo se na čas duhom s naše postojećne Zemlje na planetu Jupiter, koji je od Sunca udaljen 5 neb. metara. Kuglu Zemljinu, izgubljenu u vrti Sunčevoj, oko koga se obrne za godinu dana, tko će je vidjeti s Jupitera. Ali ipak, njen godišnji put dovede je redovno ispred Sunca. Za to vrijeme naša se Zemlja s Jupitera vidi — kao jedna mala crna točka, koja se pomiče ispred bljesteće ploče Sunca. Eto to je mjesto boravka čovječanstva! To zmo pjeska, na koje smo mi postavljeni, koje su ljudi podijeli u sićušne pregrade i za čije se dijelce otimaju osvajači, ta mala crna točka — to je naša Zemlja.

Kada smo stvarnu veličinu naše Zemlje — njen promjer — smatrali 3 milijuna puta, dobili bi globus veličine promjera od 4 metra i 25 cm. Svo živuce čovječanstvo — skupljeno u jednoj gomli — predstavljala bi na tom globusu jedna mala kockica od 1/3 milimetra plove sitnog praha, kojeg bi se moglo uzeti na vrhu igle, da se njime nasele svi gradovi, sela i zaseci našega globusa. U prirodnoj veličini to bi bila kocka — zgrada od 1 km dužine, širine i visine, koja bi imala 500 katova, na svakom katu po 4 milijuna osoba. Na našem globusu od 42 metra najveće gorje Himalaja bilo bi visoko 3 mm, a najveća dubina u Tihom oceanu 3 i pol mm. Ako na globusu stavi-

sebe vječna Očeva riječ ja ljubavi prema nama. No danošnja nam sveikovina obnavlja rođenje Isusa Krista od Djevice Marije, i dok se mi pred tom božanskom tajnom bacamo na koljena, pada nam na pamet još misao, da je to i naše vlastito rođenje, jer je vjetnu rođenje glave uvijek i rođenje tijela.

O tom nema sumnje, da je svaki od nas već predredio za nebesku domovinu, u pomirio se s time, da se zemljske mora odredi, svaki se čovjek odnavlja u Kristu, njegovo je podrijetlo određano: on se rodio kao novi čovjek, te više nije sin svog naravnog oca, nego ima istu narav poput svog Okupitelja, koji je baš za to postao čovječjim sinom, da bismo mi mogli postati u Božjim sinovima.

mo kap vode — mogli bi u njoj potopiti kao u dubini oceana, čitavo čovječanstvo. Eto tako je fizički silno čovječanstvo spram naše Zemlje. Kao prave mikroskopske amebe, kada ih biolog motri u kapi vode.

Da u ovom omjeru smanjenja prikazamo snanjenje sunca, morali bi postaviti u pozadini globusa-Zemlje veliku vatrenu kuglu s promjerom velikim 460 metara, dakle čitavo vatreno brdo spram razmjerno stne Zemlji. Kada bi dalje u pozadini modela Sunca postavili ogromnu užarenu crvenu kuglu veličine promjera 207 kilometara (450 puta veći promjer od našega Sunca) — ona bi predstavljala model sunca Antares, ogromne zvijezde Alfa u zvijezdu Stipavca, koja čtaje na našem ljetnom vjerskom nebu. Eto to je zloka, kada mislimo, što je čovjek prema Zemlji, prema našem Suncu i prema suncu Antares, dvama suncima u golemom zvjezdanom sustavu od 200 milijarda sunca, sustavu, koji se naziva Mliječni Put.

Astronomija nam pokazuje jasno, koliko smo mi kao tjelesna bita sićušni, izgubljeni u prostoru i vremenu. Ali čovjek je velik svojim umom, svojim duhom, svojim dušom, kad može da mjeri dubinu i visinu svemira, može spoznati prirodne i prirodne zakone, može snoznati beskrajan, premdrog i vječnog Stvoritelja svemira i života. Kad je ljudska duša tako velika, onda je i vječna.

Medunarodno Kršćansko Socijalno Udruženje

Na potkru biskupa iz St. Galla, Mgr. Molle, rekto je predloženo bilo održano nekoliko sastanaka predstavnika katoličkih organizacija, koje se bave proučavanjem socijalnih pitanja, bila je u Bruxellesu održana konferencija, gdje je uz sudjelovanje predstavnika katoličkih organizacija iz Kolumbije, Njemačke, Velike Britanije, Irske, Francuske, Italije, Nizozemske, Austrije, Švicarske i Matidarske, osnovano medunarodno kršćansko socijalno udruženje. U to se udruženje mogu utlaniti nacionalne katoličke organizacije iz pojedinih država na svijetu, koje se bave proučavanjem socijalnih problema.

Glavni je cilj ovog Udruženja da u medunarodnom okviru radi na ekonomskom, socijalnom i političkom ređu, koji će se temeljiti na kršćanskim načelima i da teži, naročito sada, ustanovljenju trajnog mira.

Sredstva, izabrana da se postigne glavna svrha, jesu zdrava i u nekim slučajevima vrlo praktična. Tajništvo, sjedište kojeg se nalazi u Bruxellesu, Rue de la Loi, u zgradi belgijskog kršćanskog radničkog pokreta, služi č kao središnje mjesto, gdje će se prikloniti i davati obavijesti. Vjerojatno će se već u najkraće vrijeme početi izdavati posebni »izvještaji« (Bulletin). Prestaje još da se nadu putevi i način, kako će se uskidišti djelovanje na medunarodnoj osnovi, tako da će se kršćanska našta moći stvarno propagirati i snažno braniti. Nanesena je odluka da se uspostavi što uba moguća veća izrazna Evropskih udruženja i onog, koje sada sjedinjuju katoličke organizacije u Sj.

Jedan svjedok vrhunarnavnog života

U vezi s člankom o francuskom katoličkom filozofu Jaquesu Maritainu donosimo njegove izvaje o urocima i utjecajima, koji su ga doveli do Vjere. On ovdje najviše govori o poznatom katoličkom piscu Leonu Bloy-u.

Kad smo mi upoznali Leona Bloy-a, kažu smo, jer smo moja žena i ja prolazili u isto vrijeme duhovni put. Kad smo dakle mi upoznali Leona Bloy-a (god. 1905.), ja sam dovršavao svoje sveučilišne nauke na Sorboni, ne odričući se nade, da ću jednog dana otkriti pravu filozofiju. Bio sam zvjezdan, da je u svojoj ranjoj nepobitnosti (priča), koji mi ne iznosima u iznuznost i progress (napretak). Ali to nje bila neka filozofija, bilo kakova filozofska hrana, koju smo šili da tražimo u Bloy-a. To, što je nas pokretalo, bilo je udivljenje i šacut prema genijalnom umjetniku u bijedi. Bila je to više ili manje jasna želja da otkrijemo tajnu takove velične i toliko nevolji.

Dakle, našli smo se pred Vjeron katoličkom najpostojanom, pred Vjeron životom i čvrstom, za koju mi njesmo ni slutiti da postoji, jer amo u tom pogledu živjeli u »dvjermju neznanju« — o kojem govori Claudel (Klod), a koje je bilo zajedničko mnogim intelektualcima (obrazovanima) u našem umu.

Primjer ove vjere, pak čitanje i razmišljanje nakon toga, a iznad svega milost Božja, dovela nas je uskoro k vjeri (katoličkoj).

— Bloy nije dakle vršio na vas, u pravom smislu nikakav intelektualni upliv.

J. Maritain — Jest ali to je utjecaj (to veliki utjecaj), radi kojeg sam ja zauvijek njegov dužnik, što mi je otvorio, kao posrednik Božji, vrata vrhunarnavnog života.

— Koju sliku, po vašem mišljenju, treba da stvorimo o Njemu. J. Maritain (Maritain) — Vrlo je teško to reći u nekoliko riječi. On se sam nazvao »hodocasnikom Svetlog Groba«. On nije bio teolog (bogolov), ni učitelj, nego pjesnik, čudesno nadaren fantazijom, osjetljivošću i intuicijom sva. On je obio od Boga vjeru divne snage i jednostavnosti. Zamislite si u jednoj neobično melankolnoj i žestokoj dui udahnute kršćanske kreposti, uzvišene do riječke visine, onda sposobnosti izvanrednog umjetnika, uz skoro nikakav razvoj racionalnog (razumnog) mišljenja. Vi čete onda razumijeti neobične kontraste (suprotnosti) kod Bloy-a i kako su njegova djela, u svemu krajina, za jedne, usprkos njihovih manjkavosti i nepravde, ipak pružila snage i neuporedive ljepote, a za drugo, ga su ta djela nepodopisna i odbojna. Od njega ne biste smjeli zatražiti da izloži jednu doktinu (nauku) ili kakove racionalne izreke ili čisto bogolovske pitanja. Ali zato on ima uspješna »redstiva brač ljubavi da ubuđi srca i da ih upravi prema Apolutnom.

Njegova svrha nije da naučava, nego da nas potakne da predostijemo tajnu. Uz to najosnovnije je kod njega jednostavnost i dapače naiivotno vještine. On je bio prije eglava živi svjedok Božanskog istina u blatu koma XIX. vijeka.

Koju su, po vašem mišljenju, njegova najbolja djela?

J. Maritain — Po mojem mišljenju »Le mendiant ingrat« (Nezahvalni prosjak) »L'Exegese des lieux communs«, a naročito »La femme pauvre« (Siromašna žena), koje ja smatram njegovim remek-djelom. Na kraju te knjige nalazi se riječ, koja je ubuđila tolike duše: »Samo jedna je bol, a to je, što nijesmo svet.« Umjetnost Bloy-a, vidite, nikako se ne može odijeliti od njegovih djela. Vrijednost njegova djela nije samo u njegovu sjajnom lirizmu, u njegovoj ironiji, u bogatstvu riječi. Vjera obiljuje njegova djela, a njema se iskušati dvostruka nepopustljivost; za vjeri i u umjetnosti.

VELIKO SKUPljanJE za francuske siromašne obitelji malai su pariski katolici 20. studenoga o. g. Akciju skupljanja poveo je neovimevanati nadbiskup Pariza, Mgr. Felin. Francuske katoličke novine pišu, da se karitativna djelatnost u Francuskoj pojačala, dok se pomoć koja je do sada dolazila iz inostranstva, znatno smanjila.

Iz katoličkog svijeta

SVETA GODINA. — Msgr. Pigneduli, tajnik centralnog odbora za svetu godinu, održao je prošlih dana konferenciju za štampu. Na ovoj konferenciji Msgr. Pigneduli je naglasio, da hodočašća u Rim prigodom Svete Godine se ne smiju shvaćati običnim turističkim izletom, već sredstvom za duhovno usavršavanje. U Rimu će se prigodom Svete Godine naći brojni pripadnici raznih narodnosti iz svih krajeva svijeta, pa Sveta Godina ima poslužiti i zbliženju među narodima kao i produbljivanju svijesti potrebe trajnog mira među narodima.

Medu hodočašćanima, koji su se privlačili, da će posjetiti Rim prigodom Svete Godine, nalazi se nekoliko grupa pravoslavnih Grka, kao i jedna skupina muslimana iz Egipta.

— Iz Argentine će prigodom Svete Godine doći u Rim hodočašći od 700 argentinskih katolika. Na njihovu čelu će se nalaziti nadbiskup-kardinal Buenos Aires i devet ostalih argentinskih prelata.

Iz Sjedinjenih Država Amerike će stići prigodom Svete Godine u Rim mnogobrojni hodočašćnici u 38 hodočašćničkih vlakova.

KARDINAL PIAZZA upravio je pismo nadbiskupu u Bologni, u kojem upozoruje na potrebu, da se iseljenicima posveti velika pažnja i dušobrižnička pomoć. Sve to treba početi već u samoj župi, onda iseljenike treba pratiti na njihovu put i ostati svojim brigom uz njih, dok nisu pravo svili u novu zajednicu.

U LORETU je 1949. među mnogim hodočašćanima bilo preko 5900 teških bolesnika, koji su bili preneseni na svojih krevetima.

IZ SEVILLE u Španjolskoj otputovano za 22 isusovca u misije. Tom prilikom bila je u Sevilli velika vjerska manifestacija.

KARDINALI, NADBISKUPI I BISKUPI Sjeverne Amerike izdali su izjavu u vezi s pregovorima o internacionalizaciji sveti mjesta u Palestini. Naglašuju, da je to u prvom redu jedna religiozni problem, a da za valjanu rješenje nisu dovoljni nadzor i ograničenja zaštita. Nije dovoljna formalna internacionalizacija, već je potrebna stvarna internacionalizacija.

POD BAZILIKOM SV. PETRA u Rimu uređena je u vezi s najnovijim iskopinama nova kapela, koja će na poticaj irskog poslanika kod Vatikana biti posvećena sv. Kolumbanu, apostolu Irske.

IZ AMERIKE će prema dosadašnjim podacima oko 50.000 hodočašćnika posjetiti Rim i tu tijekom Svete Godine.

ENGLJSKI BISKUPI odhulili su iznimni državni ugredi katoličkih škola u Engleskoj. Duhovne će vlasti imati pravo imenovati nastavno osoblje i nadzirati nastavu.

AUSTRIJSKI SU BISKUPI sredinom studenoga u Beču održali svoje uobičajene jesenske konferencije. Raspravljali su o mjerama, koje treba poduzeti, da se omladina zaštiti protiv neudrudne književnosti, o zemljištu što ga je crkva i evens vlast dala i koje bi trebalo još dati u svrhu kolonizacije, o dušobrižničkim potrebama u vezi s velikim brojem izbjeglica, o liturgijskim pitanjima, o pitanju blagdana Bezgrešnog Začeca i sv. apostola Petra i Pavla, i o drugim tekućim poslovima.

KATOLIČKO SVEUČILIŠTE U TOKIU. — U glavnom gradu Japana je prije 40 godina obnoveno katoličko sveučilište pod nazivom «Sopitas». Godine 1925. veliki je potres uništio ovo sveučilište, ali je malo zatim bilo ponovno sagrađeno i uređeno. Za vrijeme rata sveučilište je stradalo od bombardiranja, ali je odmah poslije rata šteta uklonjena. Na sveučilišnom zemljištu se nalazi i župna crkva. Od 74 profesora njih 50 su svjetkovani, a 24 profesora pripadaju Isusovčkom redu. Sveučilište pohađa 800 studenata, od kojih su samo 250 njih katolici. Sveučilište ima dva fakulteta. Profesi izdaju mjesečni časopis pod imenom «Sopitas». Na sveučilištu se vrše i religiozni tečajevi za one, koji žele upoznati katolicizam, njegovu nauku i njegovo ustrojstvo.

USPJEŠNA SJETVA. 1945 g. sestra Alfonsa-Marija ustanovila je kongregaciju sestara Presvetoga Spasitelja. Tokom jednog stoljeća ova se je kongregacija toliko proširila, da danas broji 5247 redovnica u 690 redovničkih kuća, ne samo u Francuskoj, gdje je ovaj red osnovan, nego i na cijelom svijetu. Sestre djeluju u prvom redu u službi svog bližnjega, kojemu je hitna pomoć najpotrebnija, t. j. u bolnicama i iznemoglih starijima.

OPAT BENEDIKTINSKI SAMOSTANA «Sv. Skolastika» u Sv. Benediktu u Subiaku kod Rima primio je 7. studenoga više predstavnika talijanske i moštrane štampe, da bi se oni na licu mjesta uvjericili o napredovanju radova oko obnove najvećeg samostana, koji su u ratu stradali od bombardiranja. U Subiaku osnovan je odbor za Svetu Godinu, koji će sve poduzeti, da bi hodočašćnici, koji za kratko vrijeme temeljito i ugodno pregledaju ovu «koljevu benediktinskog reda». U svrhu bit će otvorena posebna autobusna linija Rim-Subiako.

SV. MISA U PARISKIM KATEDRALAMA. Malo je poznato, da se i u Parizu nalaze Katakombe iz raznih kršćanskih vremena, iako nisu tako stare kao što su one u Rimu. Ove su katakombe bile uređene između 1770. i 1810. g. i u njima pohranjeni predmeti iz kršćanske starine, kao i relikvije mučenika. Sve do god ne 1786. postojao je u Parizu oćaj, da se na Sve Svete i Dušu. Dan vjernici u njima iskupuju u sv. Misi sjetu svih vjerskih i mučenika mističnog čjela Kristova. — Ove godine ovaj je običaj, uz dozvolu crkvenih vlasti, obnovljen i oko 600 osoba prisustvovalo je na Sve Svete i Dušu Dan sa svjećicama i bakljama u katedrali sv. Misi i prigodnim pobožnostima.

PRVI ISUSOVAČKI KOLEGIJ bio je otvoren 24. travnja 1549. na Siciliji. U vrijeme, kad je sv. Ignacije postajao na apostolat u Svetoj Zemlji, Engleskoj i Indiji, stiglo mu je početkom g. 1548. pismo od senata grada Messine, u kojem ovaj molj Ignacija, da im pomogne osnovati kolegij. Mislivši na veze s obilježnj Afrikom i na apostolat među poganima, Ignacije je odmah poslao u Messinu četiri svećenika, od kojih je najpoznatiji postao Holandac — Kanizije. Sedam godina kasnije, nakon smrti Ignacije, isusovci su imali na Siciliji već sedam zavoda, a 28 na cijelom svijetu. — Danas isusovci upravljaju s preko 600 sveučilišta, zavoda i sjemeništa.

«KARMELIČANSKI RAZGOVORI» naslov je posmrtnog djela francusko-katoličkog književnika Gertrude Bernansa (Žorž Bernansa), kojega će uskoro biti objavljeno. Bernansa je ove razgovore napisao kao tekst za film, koji se je trebao snimati po romanu spisateljice Gertrude von Le Fort. Posljednji na stratištu. Za blagdan Svjtu Svete francuski je radio po prvi put upoznao francusku javnost s ovim «Razgovorima».

U UGANDI u Istočnoj Africi izlazi deset dnevnik na materinskom jeziku urođenika. Jedan je od tih jezika katolčki.

U KOREJI je 1948. bilo 16.255 krštenja. Među krštenim osobama ima 3880 odraslih. Po različnim sjemeništima Koreje studira 420 bogoslova. Svećenika-urođenika ima 164.

SAVEZ KATOLIČKIH ŽENA u Kanadi zaključio je na svojoj 28. godišnjoj skupštini, da se donese rezolucija, u kojoj da se traži uspostava diplomatskih odnosa i predstavništva između Kanade i Vatikana kao i internacionalizacija sveti mjesta u Palestini.

BELGIJSKI RADIO počevši od sredine studenoga ima jednu novu emisiju, kojom će se moći alati vijesti belgijskim misionarima u Africi.

U JAPANU je stigao franjevac Mandstav Adolf posjetio je sa svojim pratnjom crkvu sv. Petra u Rimu, a poslije toga je razgledao iskopine pod u New Yorku, da bi poslao službovao u misijama.

MONTE CASSINO, znamenita benediktinska opatija, koja je u ratu potpuno razorena od bombardiranja, polako se obnavlja. Već je preko 300.000 kubnih metara ruševina odstranjeno, tako da je opet mogao biti utvrđen likos samostana. Podzemne prostorije i refektorij (blagovana) već su obnovljeni. Za popunu restauraciju trebati će 2 milijarda lira, a drži se, da bi radovi trajali oko 5—6 godina. Dosad je potrošeno 230 milijuna lira, od kojih je država u (me ratne oštete dala 130 milijuna.

PREDsjedNIK FRANCUSKE VLADJE, ministar Bidault (Bidlo), izjavio je, da će vlada energično tražiti rješenje školskog pitanja u Francuskoj, i to takvo rješenje, koje će moći biti prihvaćeno od svih.

CLAUDELOVA KORESPONDENCIJA. U francuskom književnom listu «Le Figaro» objavljena su nedavno pisma, koja je Paul Claudel izmijenio od g. 1910. do 1912. s francuskim književnikom Andre Gideom (Zidom). Iz njih se vidi, koliko je katolički pjesnik radio na obraćenju Gidea ne samo snagom svoje pjesničke i umne sposobnosti, nego i trpezom molitvom i meditacijom.

APOSTOLSKA PUTOVANJA U AVIONI. Misionar iz hudsonskog zaljeva primili su nalog, da završe tečaj za avijatičare u poznatoj avijatičkoj školi u Turnapule-u, koju vodi o Herford. Jedna misionarska kongregacija dobila je za vježbanje u letenju 12 aviona. Tako tehnika sve više ulazi u službu misije i apolostolstva.

OBİCNA DUŠA. Slavni Lacordaire rekao je jednom: «Ako želite saznati, koliko vrijedi duša nekog čovjeka, treba da je taknete. Kad ne zavuči iz nje dah poštenosti, idite dalje... To je samo obična duša».

TVOJI PRIJATELJI. Čovjek ima u životu trojicu prijatelja. Jedni prijatelji služe mu u životu do smrti — dalje već ne. Drugi prijatelji prate ga još iz smrti sve do groba. To su rođaci i znanci. Končno treći prijatelji idu zajedno s njim s. a do sada Božjega i kod Boga ga zagovaraju. To su dobra djela, a osobito djela kršćanskog milosrđa.

ZA DOLAZAK MISIONARA molila je većina stanovnika jednog mjesta u Japanu, koje ima ukupno oko 5000 stanovnika.

U LURDU je prema najnovijoj statistici od početka studenoga 1949. bilo 2.400.000 hodočašćnika, među njima 21.000 teških bolesnika. U usporedbi sa stanjem godine 1948. ovi podaci znače, da je 1949. bilo preko milijun hodočašćnika više nego prošle godine.

IZ OŠTICE POKRETNOSTI (obnova) za radnike održavaju se u Rimu u vjelu Svete Godine. Nedavno je msgr Urbani pred radnicima izjavio, da naročito osoblje državnih željeznica, gradskog tramvaja, hotela kao i svi transportni radnici imaju da ispune veliki zadatak pred hodočašćanima iz svih krajeva svijeta.

NA SJAMU je prvi put u povijesti održana procesija s lamama na putu od 15 km duljine. U procesiji nosili su sliku Majke Božje.

U BELGIJI kršćanska «Caritas» (Djelovanje milosrđa) osigurava smještaj onim izbjeglicama, koji zbog starosti ne mogu više da si zarade kruh, kao i djeci, koja zbog tjelesnih mana ne će moći raditi. Dosad su na taj način smještene 82 osobe.

IZ OŠTICE ALOJZIJE MÜNCH, prije apostolski vizitator u Njemačkoj, sad apostolski nuncij zapadno-njemačke savezne republike, izjavio je, da je Crkva u zapadnoj Njemačkoj vrlo aktivna, i to ne samo u pitanju došobrižništva i religiozne obuke, nego i u pitanju kolonizacije izbjeglica iz onih krajeva, o kojima još nije konačno odlučeno.

EGIPTU su završeni pregovori o uređenju vjerske obuke u privatnim školama. Dosad su privatne škole bile dužne brinuti se za vjersku obuku svojih daka islamske vjeroispovijesti. U buduću će škola samo morati dati slobodne satove, a vjerska će obuka biti u džamijama. Sami reditelji preuzimaju odgovornost, da se brinu za vjersku obuku.

SVETA ZEMLJA. — Sv. Otac Papa Pjolo XII. izdao je 8. studena o g. apostolsko pismo upućeno svim nadbiskupima i biskupima svijeta. Ovo apostolsko pismo govori o Svetoj Zemlji i Papa poziva biskupe, neka bi oni sami, kao i njihovi vjernici uputili svoje molitve Bogu, da bi se palestinsko pitanje riješilo tako, da to rješenje doneše ovoj zemlji, tako dragoj svim kršćanskim srcima, darove mira, ljubavi i pravde. Naročito Papa poziva biskupe i vjernike na molitvu, da bi prava Crkva u Svetoj Zemlji ostala očuvana, kako bi i dalje vjernici iz svih krajeva svijeta mogli slobodno i u miru pohađati mjesta, koja su najviše vezana sa životom, smrću i uskrsnućem našega Spasitelja Isusa Krista.

IZ ENGLJSKOG PARLAMENTA. — Pozitivno kršćanski orijentirani zastupnici engleske radničke (laburističke) stranke osnovali su unutar svoga parlamentarnog zastupničkog kluba poseban klub kršćanskih svjetalnih zastupnika. U ovaj nov klub učinilo se 80 laburističkih zastupnika. Oni su sebi stavili u zadatak, da nastoje rješavati politička i socijalna pitanja na temelju kršćanskih čudorednih načela.

IZ BRAZILJE. — U cilju, da bi svećenstvo na selu moglo pružiti stručnu pomoć vjernicima, koji se bave poljodjelstvom, u Rio de Janeiru, glavnom gradu Brazilje, održan je poljodjeljski tečaj za svećenike, koji je trajao četiri tjedna. Na tečaju su teoretski i praktično obrađivana sva pitanja poljodjeljskog gospodarstva tako, da su polaznici ova tečaja dobili teoretski i praktično znanje, da bi u svoime radu mogli pomoći stručnom i socijalnom uzidižnjom braziljskih seljaka.

IZ ARGENTINE. — Katolici potpudjeljski savez u Argentini održao je krajem listopada o g. svoj kongres u glavnom gradu Argentine, — Buenos Airesu. Na kongresu su raspravljana pitanja kulturnog, socijalnog i gospodarskog značaja i doneseni zaključci o daljem radu ova saveza na dobrobit argentinskog seljštva.

SVETA GODINA. — Povodom svete godine razna međunarodna katolička udruženja održat se u Rimu svoje kongrese. Sredinom o g. svoj kongres svete godine u Rimu objavio je, da će se tokom svete godine održati 15 ovakvih međunarodnih kongresa u Rimu.

TALIJANSKI PRAVNIKI KOD SVETOG OCA. — Druge polovine listopada održalo je u Rimu svoj kongres Udruženje talijanskih katoličkih pravnika. Učesnici ova kongresa bili su primljeni od Sv. Oca, koji im je održao značajnu govornu i ujedno pravničku u ljudskom društvu, osnovnim pravilima, za izvršavanje pravničkog zvanja kao u pravo uopće. Sv. Otac je naglasio, da su pozitivizam i racionalizam pogubno uticali na razvoj prava; zakonodavstva u ljudskom društvu, pak je tom prilikom naglasio, da teorijsko i praktično pravo mora počivati na prirodnom i Bžjem pravu.

ŠVEDSKI KNEZ-NASLEDNIK Gudoldest, koji je za svećenika zaređen 1938., a koji je poslije toga vršio med. cinsku fakultet u Rimu i prakticirao istom crkven

NJEMAČKI Vrhovni sud. — Vrhovni sud zapadne njemačke savezne države zasjedao je uoči svojeg zasjedanja. Povodom početka rada predsjednik Vrhovnog suda je održao govor, u kojem je naglasio, da su naši predi poćimali: svaki svoj rad u ime Presvetoga Trojstva. On sam nezna, kako b. bolje otvorio ovo važnu ustanovu, koja ima da dijeli pravo njemačkom narodu, nego u ime Presvetoga Trojstva. Ako svi, oni, koji budu radili u ovoj ustanovi, budu imali na pameti nauku, koju nama je donijela na svijet druga Osnova Presvetoga Trojstva, naš Spasitelj Isus Krist, onda je sigurno, da će njemački narod u ovoj ustanovi uvijek nalaziti ono što od nje traži, a to je pravdu i pravo i onda će Vrhovni njemački sud u duhovnom preporodu njemačkog naroda odigrati ulogu, koja mu pripada i koja se od njega očekuje.